
APELUL DE PROIECTE NR. 1
“CREȘTEREA INCLUZIUNII ȘI ABILITAREA ROMILOR”
- APEL DESCHIS DE PROIECTE –
Runda a 2-a

Lansat la data de 06 ianuarie 2021

Termen limită de depunere a proiectelor: 15 aprilie 2021

IANUARIE 2021

CUPRINS

1. Informații generale despre Program	3
2. Apelul de propuneri de proiecte “Creșterea incluziunii și abilitarea romilor”	4
2.1 Obiectivele apelului de proiecte	4
2.2 Rezultate așteptate la nivel de apel	5
2.3 Eligibilitatea grupurilor țintă	9
2.4 Activități eligibile	11
2.5 Alocarea financiară	17
2.6 Rata grantului și contribuția privată	17
2.7 Durata proiectului și perioada de implementare	18
2.8 Promotori de proiecte eligibili	18
2.9 Parteneri eligibili	20
2.10 Costuri eligibile	22
2.11 Costuri neeligibile	24
2.12 Durabilitatea proiectelor	24
3. Verificarea, evaluarea, selecția și contractarea proiectelor	25
3.1 Verificarea formală (administrativă)	25
3.2 Evaluarea de conținut	27
3.3 Selecția și aprobarea proiectelor	32
3.4 Informarea aplicanților	33
3.5 Procedura de contestații	33
3.6 Contractarea proiectelor	33
3.7 Sistemul de raportare și plată	33
4. Pregătirea și transmiterea propunerii de proiect	34
4.1 Serviciile help-desk și seminariile informative	34
4.2 Completarea dosarului	34
4.3 Transmiterea propunerii de proiect	35
5. Alte informații utile	36

Preambul

Prezentul document își propune să furnizeze potențialilor aplicanți (Promotori de Proiecte - PP) informațiile necesare privind apelul de propuneri de proiecte **“Creșterea incluziunii și abilitarea romilor”**, Runda a 2-a, apel lansat la data de 06 ianuarie 2021 de către **Fondul Român de Dezvoltare Socială (FRDS)**, în cadrul **Programului “Dezvoltare locală, reducerea sărăciei și creșterea incluziunii romilor”** (numit în continuare Program).

Vă recomandăm ca, înainte de a începe completarea cererii de finanțare, să vă asigurați că ați parcurs toate informațiile prezentate în acest document și în Ghidul aplicantului și că ați înțeles toate aspectele legate de specificul proiectelor finanțate din Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021 și de modul lor de implementare¹.

1. Informații generale despre Program

Programul este finanțat prin intermediul Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021 și este implementat de Fondul Român de Dezvoltare Socială - FRDS (în calitate de Operator de Program - OP). Asociația Norvegiană a Autorităților Locale și Regionale (KS) este Partener de Program din partea Donatorilor, iar Consiliul Europei (CoE) este Organizație Internațională Parteneră.

Obiectivul Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021 este de a contribui la reducerea disparităților economice și sociale în Spațiul Economic European și la consolidarea relațiilor bilaterale dintre statele donatoare (**Islanda, Liechtenstein și Norvegia**) și statele beneficiare, prin finanțarea a cinci sectoare prioritare:

1. Inovare, cercetare, educație și competitivitate
2. Incluziune socială, ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor și reducerea sărăciei
3. Mediu, energie, schimbări climatice și economia cu emisii reduse de carbon
4. Cultură, societatea civilă, bună guvernare și drepturi și libertăți fundamentale
5. Justiție și afaceri interne

Programul acoperă 5 din cele 23 de arii de program vizate de Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021, respectiv:

- Aria nr. 7 Incluziunea și abilitarea romilor
- Aria nr. 8 Copii și tineri aflați în situații de risc
- Aria nr. 10 Dezvoltare locală și reducerea sărăciei
- Aria nr. 16 Bună guvernare, instituții responsabile, transparență
- Aria nr. 17 Drepturile omului - implementare la nivel național

Obiectivul general al programului este de a contribui activ la creșterea coeziunii economice și sociale la nivel național și local, în România, și la întărirea relațiilor bilaterale cu statele donatoare. În acest sens, OP încurajează și facilitează stabilirea de parteneriate între entități din România și din Statele Donatoare, Islanda, Liechtenstein și Norvegia.

Programul are o valoare totală de **86,941,176 Euro** din care:

- 25.000.000 Euro finanțare prin Granturile SEE 2014-2021
- 48,900,000 Euro finanțare prin Granturile Norvegiene 2014-2021
- 13,041,176 Euro finanțare prin intermediul bugetului de stat al României (15% co-finanțare)

¹ O listă indicativă a documentelor care pot fi consultate este prezentată la sfârșitul acestui text de apel, precum și adresele paginilor web unde se găsesc aceste documente.

Pe parcursul implementării programului se urmărește respectarea în cel mai înalt grad a principiilor legate de cost-eficiență, transparență și responsabilitate în gestiunea fondurilor, precum și respectarea principiilor care vizează buna guvernare, durabilitatea rezultatelor, asigurarea egalității de șanse și a celei de gen. Toate proiectele vor aplica valorile și principiile fundamentale promovate de Uniunea Europeană și Consiliul Europei (*de exemplu, respectul pentru demnitatea umană, libertate, democrație, egalitate, respectarea statului de drept și a drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor aparținând minorităților etc.*). Programul se va derula cu respectarea legislației aplicabile la nivel național și al Uniunii Europene, precum și a regulilor specifice, aplicabile Mecanismelor Financiare SEE și Norwegian 2014-2021.

2. Apelul de propuneri de proiecte “Creșterea incluziunii și abilitarea romilor”

Prezentul apel de propuneri de proiecte se încadrează în **aria de program nr. 7 “Incluziunea și abilitarea romilor”** și contribuie la realizarea rezultatului așteptat la nivel de program **“incluziune crescută și abilitare a romilor”** în România.

2.1 Obiectivele apelului de proiecte

Apelul va sprijini proiecte ce vor contribui la **creșterea incluziunii și abilitarea romilor în România**, în acord cu următoarele **10 principii de bază comune privind incluziunea romilor**:²

- **Politici constructive, pragmatice și nediscriminatorii.** Proiectele care urmăresc incluziunea romilor respectă și recunosc valorile de bază ale Uniunii Europene, printre care se numără drepturile omului și demnitatea umană, nediscriminarea și egalitatea de șanse, precum și dezvoltarea economică. Proiectele vor constitui parte integrantă din politicile generale, în special în domeniile **educației, ocupării, afacerilor sociale, locuirii și sănătății**, precum și ale **antidiscriminării și combaterii atitudinilor antirome**.
- **Vizarea explicită, dar nu exclusivă.** Această abordare presupune vizarea romilor ca grup țintă, dar nu și excluderea altor persoane care trăiesc în condiții socio-economice similare.
- **Abordarea interculturală.** Prin această abordare, populația majoritară dobândește instrumente și competențe pentru înțelegerea culturii rome, iar comunitatea romă dobândește instrumente și competențe pentru înțelegerea culturii dominante. Drept rezultat, promovarea înțelegerii reciproce contribuie la combaterea prejudecăților de ambele părți.
- **Vizarea abordării integrate** (mainstream). Proiectele vor contribui la integrarea romilor în activitățile societății (instituțiile educaționale de masă, locurile de muncă și locuințele populației obișnuite). Astfel, proiectele **vor evita măsurile care riscă să adâncească segregarea** sau crearea de forme noi de segregare și vor sprijini activ măsurile de **desegregare**³.
- **Conștientizarea dimensiunii de gen.** Proiectele de incluziune a romilor trebuie să ia în considerare nevoile și situația femeilor de etnie romă, care se confruntă cu dezavantaje precum accesul limitat la un loc de muncă, la educație, sănătate și servicii sociale, adesea fiind victime ale unei discriminări multiple: pe motive de gen și de origine etnică.

² Cele 10 principii de bază comune privind incluziunea romilor au fost prezentate pentru prima dată în cadrul reuniunii Platformei europene pentru incluziunea romilor de la Praga din 24 aprilie 2009. La 8 iunie 2009, Consiliul de miniștri responsabili de afacerile sociale a anexat principiile la concluziile acestora și a invitat statele membre și Comisia să le ia în considerare. Disponibile la adresa: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7573706d-e7c4-4ece-ae59-2b361246a7b0/language-en>

³ În cadrul prezentului apel va fi utilizat cadrul conceptual al Comisiei Europene, potrivit Ghidului adresat Statelor Membre pentru folosirea fondurilor structurale și de investiții în combaterea segregării teritoriale și școlare, disponibil la adresa: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/thematic_guidance_fiche_segregation_en.pdf

- **Transferul politicilor bazate pe dovezi.** Proiectele vor sprijini schimbul de bune practici între diverse entități din România și Statele Donatoare (Islanda, Liechtenstein și Norvegia).
- **Utilizarea instrumentelor Uniunii Europene.** Proiectele vor sprijini și vor promova legislația UE ce sprijină incluziunea romilor (cum ar fi Directiva privind egalitatea dintre rase, Decizia-cadru privind combaterea rasismului și a xenofobiei).
- **Implicarea autorităților regionale și locale.** Proiectele vor fi elaborate, implementate și evaluate în parteneriat cu autoritățile și entitățile publice de la nivel local și regional, care au un rol esențial în incluziunea romilor.
- **Implicarea societății civile.** Organizațiile nonguvernamentale (ONG-urile) în general și ONG-urile și rețelele rome, în special, au o expertiză valoroasă de oferit și adaugă valoare procesului de elaborare, implementare și evaluare a proiectelor.
- **Participarea activă a romilor.** Implicarea romilor trebuie să aibă loc în proiecte prin contribuțiile de specialitate ale experților și funcționarilor publici de etnie romă, precum și prin consultări cu un număr de părți interesate de etnie romă, implicate în elaboarea, punerea în aplicare și evaluarea proiectelor.

Proiectele finanțate în cadrul prezentului apel vor contribui la îndeplinirea unuia sau mai multora dintre următoarele **obiective ale apelului de proiecte**:

- **Obiectivul nr 1: Creșterea accesului și a calității serviciilor sectoriale sau integrate pentru romi**, în următoarele sectoare: asistență socială, educație, ocupare, sănătate și locuire.
- **Obiectivul nr 2: Abilitarea romilor (Empowerment)**, în special a femeilor și tinerelor rome, a experților și liderilor romi.

În cadrul prezentului apel de proiecte, abilitarea romilor este considerată a fi procesul extinderii capacităților și acumulărilor acestora atât la nivel individual (în ce privește sănătatea, educația, locuirea etc), cât și la nivel colectiv (abilitatea de a se organiza și a se mobiliza pentru a acționa în comun pentru rezolvarea problemelor cu care se confruntă), în vederea participării în/negocierii cu/ influențării și exercitării controlului asupra instituțiilor cu impact asupra vieții lor⁴.

- **Obiectivul nr 3: Combaterea oricărei forme de discriminare** a romilor. Apelul va spijini proiecte ce vor promova respectarea drepturilor romilor, vor lupta împotriva atitudinilor antirome, stereotipurilor și hărțuirii, în același timp crescând conștientizarea cu privire la abordările interculturale (colectarea și promovarea de experiențe privind grupurile de romi, cultura, limba etc).

În funcție de numărul de obiective ale apelului ce vor fi abordate, proiectele vor primi punctaj specific în procesul de evaluare.

2.2 Rezultate așteptate la nivel de apel

Proiectele finanțate în cadrul acestui apel vor contribui la îndeplinirea următoarelor rezultate ale programului:

Nr	Rezultate așteptate la nivel de program	Indicator	Unitate de măsură	Sursa de verificare	Valoare țintă la nivel de apel
	Incluziune crescută și	IP02 Număr de romi cu documente de identitate dobândite <i>(pe parcursul implementării proiectului, datele vor</i>	Număr	Datele PP	100

⁴ World Bank (2002) Empowerment and Poverty Reduction: A Source book. Washington D.C.: The World Bank. Disponibilă la adresa:

<https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/15239/multi0page.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Nr	Rezultate așteptate la nivel de program	Indicator	Unitate de măsură	Sursa de verificare	Valoare țintă la nivel de apel
Outcome 1	abilitare a romilor	<i>fi raportate dezagregat, în funcție de gen)</i>			
		IP04 Număr de romi care au beneficiat de servicii educaționale (pe parcursul implementării proiectului, datele vor fi raportate dezagregat, în funcție de gen)	Număr	Datele PP	7000
		IP05 Număr de romi care au beneficiat de servicii de ocupare (pe parcursul implementării proiectului, datele vor fi raportate dezagregat, în funcție de gen)	Număr	Datele PP	400
		IP06 Număr de romi care au beneficiat de servicii pentru sănătate (pe parcursul implementării proiectului, datele vor fi raportate dezagregat, în funcție de gen)	Număr	Datele PP	600
		IP07 Număr de romi care au beneficiat de servicii de locuire (pe parcursul implementării proiectului, datele vor fi raportate dezagregat, în funcție de gen)	Număr	Datele PP	100
		IP08 Număr de romi care au beneficiat de servicii integrate ⁵ (pe parcursul implementării proiectului, datele vor fi raportate dezagregat, în funcție de gen)	Număr	Datele PP	4500
		IP03 Număr de romi care au beneficiat de măsuri de abilitare (empowerment) ⁶	Număr	Datele PP	8000
		IP01 Nivelul de acceptare a romilor de către populația majoritară (în zonele de intervenție aferente proiectului)	Scală 1-10	Rezultatele sondajului (sondaj făcut de PP) ⁷	(+10%)

⁵ Prin "**servicii integrate**" se înțelege furnizarea a cel puțin două tipuri de servicii (obținerea documentelor de identitate, servicii educaționale, de ocupare, pentru sănătate, de îmbunătățire a condițiilor de locuit), în mod combinate, aceleași persoane. **Acest indicator NU este suma tuturor indicatorilor de furnizare de servicii (IP02, IP04 – IP07).**

⁶ **Se va evita în mod strict dubla înregistrare** a beneficiarilor serviciilor furnizate în proiect (dacă este cazul). Beneficiarii serviciilor vor fi incluși la indicatorii de program IP02, IP04-IP08 (a se vedea Ghidului OMF "Indicatori de bază 2014-2021", disponibil la:

<https://eeagrants.org/content/download/13378/187695/version/4/file/Core+Indicators+Guidance+FM14-21.pdf>)

⁷ Acest indicator va fi măsurat pe baza unor sondaje de opinie realizate de Promotorii de Proiect sau de partenerii lor în două etape: la începutul (pentru a permite, conform prevederilor Acordului de Program, calcularea valorii baseline la nivel de program, nu mai târziu de 6 luni de la contractarea ultimului proiect relevant selectat în cadrul apelului) și la sfârșitul perioadei de implementare a proiectului, în baza unei metodologii comune tuturor proiectelor ce măsoară acest indicator, propusă de PP și agreată cu OP și FMO. Chestionarele vor fi aplicate membrilor populației majoritare din ariile de intervenție ale proiectului, **în care au fost derulate campanii de conștientizare/sensibilizare** (a se vedea activitățile eligibile în cadrul Obiectivului de apel nr. 3 Combaterea oricărei forme de discriminare a romilor).

Nr	Rezultate așteptate la nivel de program	Indicator	Unitate de măsură	Sursa de verificare	Valoare țintă la nivel de apel
Output 1.1	Servicii de incluziune socială furnizate romilor	IP09 Număr de județe în care se acordă romilor servicii de incluziune socială	Număr	Datele PP	25
Output 1.2	Campanii de conștientizare pe tema incluziunii romilor derulate	IP10 Număr de campanii de conștientizare/ sensibilizare care țintesc/ vizează populația majoritară	Număr	Datele PP, Material audio/video/ti pãrit produs în cadrul campaniei	10
		IP11 Număr de campanii de conștientizare/ sensibilizare care țintesc/ vizează populația de etnie romă	Număr	Datele PP, Material audio/video/ti pãrit produs în cadrul campaniei	5
		IP12 Număr de persoane atins de campaniile de conștientizare/ sensibilizare (pe parcursul implementării proiectului, datele vor fi raportate dezagregat, în funcție de apartenența la etnia romă)	Număr	Datele PP	7500
Output 1.3	Profesioniști instruiți în lucrul cu persoane de etnie romă	IP13 Număr de profesioniști instruiți în lucrul cu persoane de etnie romă (pe parcursul implementării proiectului, datele vor fi raportate dezagregat, în funcție de apartenența la etnia romă și gen)	Număr	Lista participanților la formare	1000
Output 1.4	Experti și lideri romi instruiți pentru apărarea drepturilor romilor	IP14 Număr de experți și lideri romi instruiți pentru apărarea drepturilor romilor (pe parcursul implementării proiectului, datele vor fi raportate dezagregat, în funcție de gen)	Număr	Lista participanților la formare	600

PP și/sau partenerii, după caz, se vor asigura că dispun de resursele umane și financiare necesare elaborării unei propuneri de metodologie și de instrument de culegere a datelor (chestionar), culegerii și prelucrării datelor, respectiv raportării rezultatelor către OP.

Nr	Rezultate așteptate la nivel de program	Indicator	Unitate de măsură	Sursa de verificare	Valoare țintă la nivel de apel
Output 1.5	Instrumente anti-discriminare dezvoltate pentru aplicarea în lucrul cu romii	IP15 Număr de instrumente anti-discriminare dezvoltate	Număr	Datele PP	5
Outcome activități bilaterale	Creșterea colaborării între entitățile din Statul Beneficiar și cele din Statele Donatoare implicate în program	IP54 Nivelul de satisfacție privind parteneriatul <i>(date raportate dezagregat, în funcție de apartenența la Statul Beneficiar sau Statul Donator)</i>	Scală 1-7	Rezultate culese de reprezentanții OMF prin studii /sondaje de opinie	≥ 4.5, și o creștere față de valoarea inițială
		IP55 Nivelul de încredere între entitățile din Statul Beneficiar și Statele Donatoare, care cooperează <i>(date raportate dezagregat, în funcție de apartenența la Statul Beneficiar sau Statul Donator)</i>	Scală 1-7	Rezultate culese de reprezentanții OMF prin studii /sondaje de opinie	≥ 4.5, și o creștere față de valoarea inițială
		IP56 Număr de scrisori de intenție privind o viitoare colaborare	Număr	Datele PP	3
		IP57 Procentul entităților care cooperează, care aplică cunoștințele dobândite în cadrul parteneriatului bilateral <i>(date raportate dezagregat, în funcție de apartenența la Statul Beneficiar sau Statul Donator)</i>	Procent	Rezultate culese de reprezentanții OMF prin studii/sondaje de opinie	60%
Output 1 activități bilaterale	Schimburi ⁸ între entitățile din Statul Beneficiar și entități din Statele Donatoare sprijinite	IP58 Număr de participanți la schimburi proveniți din Statul Beneficiar ⁹ <i>(date raportate dezagregat, în funcție de apartenența la gen și la Statul Donator)</i>	Număr	Lista participanților	10

⁸ A se vedea prevederile Ghidului OMF "Indicatori de bază 2014-2021" privind programele/ activitățile care sunt considerate "schimburi".

⁹ Persoane din Statul Beneficiar care au participat la programe/ activități de schimb de experiență între Statul Beneficiar și Statul Donator. Participanții trebuie să parcurgă întreg programul/ întreaga activitate.

Output 2 activități bilaterale	Schimburi profesionale cu reprezen- tanți ai entităților relevante din România și din Statele Donatoare sprijinite	IP59 Număr de participanți la schimburi proveniți din Statele Donatoare ¹⁰ (date raportate dezagregat, în funcție de apartenența la gen și la Statul Donator)	Număr	Lista participanților	10
--------------------------------------	---	---	-------	--------------------------	----

Deși un anumit proiect NU trebuie să contribuie neapărat la TOȚI indicatorii de program menționați mai sus, contribuția acestuia la realizarea rezultatelor și a indicatorilor programului va fi evaluată în etapa de evaluare de conținut, așa cum este detaliat în secțiunea relevantă a prezentului apel.

Informații privind metodologia de măsurare a indicatorilor de rezultat (outcome și outputs) la nivel de program se regăsesc în Ghidul aplicantului.

Contribuția fiecărui proiect la realizarea rezultatelor așteptate trebuie să fie proporțională cu subvenția solicitată, costul mediu pe beneficiar din grupurile țintă fiind estimat la 750 de euro¹¹.

Numărul minim de beneficiari din principalele grupuri țintă este de **400 de persoane pe proiect**.

La stabilirea numărului de beneficiari ai proiectului, PP trebuie să ia în considerare faptul că proiectul trebuie să aibă un raport rezonabil între rezultatele așteptate și costurile estimate, aspect care va fi luat în considerare la evaluare. Prin urmare, se recomandă ca PP să urmărească un raport adecvat între numărul și complexitatea intervențiilor, tipul / complexitatea și durata unei intervenții pentru același beneficiar, impactul așteptat, în corelație cu bugetul solicitat și contribuția la nivelul așteptat pentru rezultatele programului.

2.3 Eligibilitatea grupurilor țintă

Prevederi generale privind grupurile țintă

Se acordă prioritate:

- proiectelor implementate în **zone dezavantajate din mediul rural sau urban cu peste 20% populație romă**¹². Identificarea unei zone ca având minim 20% din populație de etnie romă poate fi făcută prin oricare dintre metodele următoare:
 - a) citarea și trimiterea către date oficiale, cum ar fi cele de tipul recensămintelor, rapoartelor instituțiilor locale, naționale sau internaționale etc.;
 - b) declarație emisă de autoritatea locală din fiecare zonă de implementare;
 - c) declarație emisă de instituții de învățământ local (gradiniță, școală, liceu), partide politice ale romilor, entități publice regionale cu competențe în domeniul abilitării și incluziunii romilor, cum ar fi Birourile Județene pentru Romi sau ONG-uri locale / regionale / naționale cu o activitate dovedită de lucru cu romii în respectivele comunități;

¹⁰ Persoane din Statele Donatoare (Norvegia, în acest caz) care au participat la programe/ activități de schimb de experiență între Statul Beneficiar și Statul Donator. Participanții trebuie să parcurgă întreg programul/ întreaga activitate.

¹¹ Costul mediu de 750 EUR pe beneficiar rezultă în urmă împărțirii numărului estimat de beneficiari corespunzător indicatorilor IP02 – IP08 și IP13 ai prezentului apel (21.300 beneficiari) la alocarea financiară totală pentru ambele runde ale apelului (16.000.000 EUR). Ca urmare, de exemplu, un proiect de 300.000 EUR ar trebui să vizeze cel puțin 400 de beneficiari din principalele grupuri țintă.

¹² Procent calculat în raport cu populația totală a localității (cod SIRUTA, nivel 3), în cazul localităților rurale sau în raport cu cartierul, în cazul orașelor/ municipiilor.

- d) concluzii rezultate în urma întâlnirilor / interviurilor cu persoane rome care sunt lideri formali sau informali, activiști, membri ai comunității și care au fost realizate în timpul cercetării / întâlnirilor consultative¹³ derulate de PP cu scopul identificării nevoii de implementare a proiectului.
- proiectelor ce răspund unei **nevoi la nivel național, strategică pentru domeniul incluziunii romilor** în România.

Criteriile menționate mai sus **nu** constituie criterii de eligibilitate, iar nerespectarea lor nu conduce la respingerea propunerii de proiect. Cu toate acestea, proiectele care respectă măcar unul dintre cele două criterii vor primi punctaj specific în evaluare. Mai multe detalii sunt furnizate în Ghidul aplicantului.

În acord cu principiul “vizare explicită, dar nu exclusivă”, proiectele finanțate în cadrul apelului se vor adresa preponderent persoanelor de etnie romă, ca grup țintă, însă **pot aborda și nevoile persoanelor care nu sunt de etnie romă, dar se găsesc în situații de vulnerabilitate**, cu condiția ca (1) acestea să trăiască în condiții socio-economice similare, să se găsească în situații de risc sau să se confrunte cu diferite forme de exlcuziune socială și (2) numărul beneficiarilor romi ai proiectului **să fie de cel puțin 2/3 din numărul total de beneficiari**.

În timpul implementării proiectului, apartenența unui membru țintă la etnia romă va fi determinată pe baza **metodei de autoidentificare** și va fi raportată pe baza unei declarații standard emise de persoana respectivă (sau de părinți / tutori în cazul minorilor). Prin excepție, în cazul în care autoidentificarea nu poate fi realizată (din cauza, de exemplu, reticenței participanților romi de a își asuma identitatea etnică), procentul membrilor grupului țintă aparținând etniei rome poate fi determinat indirect, prin oricare dintre următoarele metode:

- a) Declarație emisă de un actor instituțional cu acces la informații despre etnia membrilor grupului țintă, atât timp cât aceste informații au fost obținute prin metode de autoidentificare (de exemplu, școala locală poate emite o declarație privind procentul de romi din grupul țintă al proiectului, în baza auto-identificării ca romi de către părinții copiilor care participă la proiect);
- b) Identificare făcută de actori locali romi (lideri comunitari formali sau informali, activiști etc.).

Grupuri țintă eligibile

Proiectele depuse în cadrul prezentului apel trebuie să răspundă în mod obligatoriu nevoilor a cel puțin unuia dintre următoarele **grupuri țintă principale**, corespunzător unuia sau mai multor indicatori de rezultat ai programului (a se consulta tabelul indicatorilor din secțiunea 2.2):

- **Persoane și familii de etnie romă (copii, tineri, adulți) în situații de vulnerabilitate**, de risc sau care se confruntă cu diverse forme de exlcuziune socio-economică și care au nevoie de **documente de identitate, de servicii educaționale, servicii de ocupare, servicii pentru sănătate și / sau servicii de locuire**.

În implementare, persoanele vor fi eligibile ca grup țintă dacă sunt beneficiari ai diferitelor prestații sociale sau dacă sunt furnizate alte documente (anchetă socială, adeverință de șomer etc.) emise de un specialist (care lucrează în proiect sau la un terț), care atestă situația de vulnerabilitate și nevoile, ca bază pentru furnizarea de servicii în proiect. Se încurajează furnizarea de servicii integrate persoanelor și concentrarea intervenției asupra familiilor

¹³ În cazul în care se folosește această metodă de determinare a compoziției etnice a populației, PP se va asigura că păstrează o copie semnată a documentelor justificative / rezumatului cercetării care vor include, de asemenea, numele liderilor romi / activiștilor / membrilor comunității care au fost consultați și, la cerere, va sprijini OP în procesul de verificare, împreună cu aceste părți interesate, a conformității informațiilor incluse în aceste documente.

aflate în situații de vulnerabilitate;

- **Persoane de etnie romă** (adulți, tineri sau copii), în special **femei și tinere rome**, cu niveluri scăzute de conștientizare privind drepturile lor și participarea la viața comunității, care au nevoie să participe în **activități de abilitare** (empowerment);
- **Experți și lideri romi** - care activează pe cont propriu sau în cadrul unor organizații neguvernamentale, grupuri de acțiune, grupuri comunitare, autorități și instituții publice, sindicate, asociații ale elevilor sau studenților, partide politice, asociații de tineret sau altor forme de asociere, persoane în poziții de lideri formali sau informali în relație cu persoanele și/ sau familiile rome în situații de vulnerabilitate (inclusiv mediatori sociali, școlari, sanitari etc.). Acest grup țintă va fi inclus în proiect **numai împreună cu cel puțin unul din celelalte grupuri țintă principale**.

Următoarele **grupuri țintă secundare** vor putea, de asemenea, să beneficieze de activitățile proiectelor:

- **Specialiști/ voluntari** din domeniile educației, sănătății, ocupării, serviciilor sociale, administrației publice, sectorului ONG etc., implicați în furnizarea de servicii persoanelor de etnie romă;
- **Membri ai comunității aparținând populației majoritare**, care locuiesc în zonele de intervenție ale proiectului și trăiesc în condiții socio-economice similare cu persoanele de etnie romă din grupul țintă principal, în situații de risc sau confruntându-se cu diverse forme de excluziune socio-economică;
- **Membri ai comunității aparținând populației majoritare**, care locuiesc în zonele de intervenție ale proiectului, subiecți ai campaniei/campaniilor de conștientizare.

PP va descrie în propunerea de proiect criteriile și procesul de selecție a persoanelor care compun grupurile țintă, în conformitate cu principiul egalității de șanse.

Proiectele care vizează grupuri țintă secundare vor primi punctaj specific în evaluare.

2.4 Activități eligibile

Prevederi generale privind activitățile. Respectarea legislației. Evitarea dublei finanțări

În ceea ce privește **activitățile**, este recomandat ca partenerii să dezvolte proiectele într-o manieră consultativă, cu potențiali beneficiari și părți interesate, aspect care va fi descris în proiect.

Serviciile și activitățile proiectului trebuie adaptate la condițiile specifice existente în zona de implementare, trebuie să țină seama de prevederile documentelor strategice europene, naționale, regionale și microregionale / locale relevante pentru domeniul incluziunii romilor și trebuie să fie dezvoltate într-un mod participativ și integrat¹⁴, cu scopul de a obține rezultate concrete la nivelul grupurilor țintă, atât în timpul implementării proiectului, cât și pe termen mediu și lung (în funcție de dimensiunea și complexitatea proiectului).

În mod special, proiectele care vizează furnizarea de servicii de incluziune socială la nivel local, trebuie să justifice relevanța serviciilor propuse și, dacă este cazul, a investițiilor, identificând în propunerea de proiect fie documentele strategice existente (strategii de dezvoltare locală, planuri de acțiune ale Grupurilor de Acțiune Locală, planuri de acțiune elaborate în cadrul altor programe și inițiative, Strategia

¹⁴ În elaborarea metodologiei de implementare a proiectului, PP va aborda problemele complexe identificate (atât la nivel comunitar, cât și individual) în ansamblul lor, și nu separat, pe componente individuale. Problemele vor fi abordate într-o manieră holistică, având în vedere multiplele lor aspecte și punând în legătură diversele arii tematice necesare pentru a rezolva o anumită situație.

Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome etc.) sau rezultatele procesului de consultare comunitară care susțin necesitatea și oportunitatea serviciilor și investițiilor respective în raport cu nevoile grupurilor țintă.

Toate proiectele vor promova conformitatea cu principiile „Implicarea autorităților locale și regionale”, „Implicarea societății civile” și „Participarea activă a romilor”¹⁵ într-un mod care va demonstra implicarea părților interesate relevante (membrii grupurilor țintă, organizații și rețele de romi, cadre universitare, autorități publice la nivel de comunitate etc.) în selectarea serviciilor / activităților propuse în proiect și, dacă este cazul, a investițiilor, ceea ce va conferi transparență procesului decizional și va crește gradul de responsabilizare a autorităților locale. În acest sens, partenerii vor organiza un proces de consultare comunitară cu privire la scopul proiectului și activitățile propuse. Detalii cu privire la cerințele minime pentru consultarea comunității sunt furnizate în Ghidul aplicantului.

În funcție de specificul acestora, fiecare activitate / serviciu furnizat în proiect va respecta legislația aplicabilă privind acreditarea / licențierea / autorizarea furnizorului / a spațiilor de derulare, responsabilitate care aparține organizației care le furnizează. Îndeplinirea acestui criteriu poate deveni o condiție de eligibilitate a costurilor proiectului până la momentul închiderii acestuia, în funcție de specificul său.

În cadrul activităților și metodologiilor, proiectele vor valorifica potențialele sinergii cu alte programe finanțate din Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021, în mod special cu Programul „Provocări în sănătatea publică la nivel european” (Operator de program - Ministerul Sănătății) și Programul „Active Citizens Fund” (Operator de fond - Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile), prevenind în același timp orice suprapunere.

În cadrul acestui apel, pentru a evita suprapunerea și/sau dubla finanțare cu alte inițiative similare, nu vor fi eligibile activități care au fost deja sau vor fi derulate prin alte proiecte (finanțate din fonduri structurale sau alte fonduri naționale nerambursabile, Granturile SEE și Norvegiene etc.) aflate în curs de implementare / în perioada obligatorie de sustenabilitate la momentul depunerii cererii de finanțare sau la momentul contractării proiectului (dacă este aprobat)¹⁶.

Mai mult, tot în scopul evitării dublei finanțări, nu sunt eligibile în cadrul prezentului apel de proiecte activități care constituie obligație de asigurare de către PP/ parteneri a sustenabilității proiectelor anterior finanțate prin Programul RO10 “Copii și tineri în situații de risc și inițiative locale și regionale pentru reducerea inegalităților naționale și promovarea incluziunii sociale”, finanțat din Granturile SEE 2009-2014.

Nu sunt, de asemenea, eligibile activitățile de promovare a partidelor politice sau activități care, în mod direct sau indirect, promovează o doctrină religioasă, care fac misiune sau prozelitism în relație cu credințele unei anumite confesiuni.

Aceste condiții vor fi confirmate de PP la momentul depunerii propunerii de proiect, prin semnarea unei declarații specifice, precum și la momentul contractării proiectului, când PP va semna din nou declarația, dacă apar schimbări.

În cazul în care proiectul primește finanțare, iar OP constată încălcări ale aspectelor de mai sus pe parcursul implementării, activitățile respective vor fi declarate retroactiv neeligibile și sumele cheltuite cu acestea vor fi returnate OP.

¹⁵ A se vedea cele 10 principii de bază comune privind incluziunea romilor, menționate anterior în secțiunea 2.1. Obiectivele apelului de proiecte.

¹⁶ Data estimată de contractare a proiectelor este mijlocul celui de-al doilea semestru al anului 2021.

Activități eligibile

Activitățile proiectului se vor adresa în mod direct nevoilor grupurilor țintă principale și secundare (a se vedea secțiunea 2.3 Eligibilitatea grupurilor țintă), vor duce la îmbunătățiri măsurabile ale situației acestora, conducând la realizarea indicatorilor la nivel de program și proiect și a obiectivelor apelului.

Proiectele pot propune și alte tipuri de activități decât cele care se încadrează în categoriile principale de mai jos (dacă nu este specificat altfel la fiecare categorie), cu condiția ca acestea să fie justificate în raport cu nevoile grupurilor țintă și să contribuie la realizarea obiectivului / obiectivelor apelului.

O astfel de categorie de activități eligibile în contextul actual este cea care vizează prevenirea și combaterea pandemiei COVID-19 și a impactului social și economic negativ pe care aceasta le are asupra grupurilor țintă, la nivel comunitar.

Toate activitățile proiectului trebuie să respecte principiul non-segregării, după cum este descris în secțiunea 2.1 Obiectivele apelului de proiecte.

Activități care contribuie la Obiectivul de apel nr. 1: Creșterea accesului și a calității serviciilor sectoriale sau integrate pentru romi

Sprijin pentru obținerea documentelor de identitate

- Asistență juridică pentru obținerea de documente valide de identitate (certificat de naștere, carte de identitate sau echivalent) și a altor documente necesare pentru obținerea acestora.

Servicii educaționale pentru persoanele de etnie romă în situații de vulnerabilitate

- Activități de creștere a accesului și participării copiilor (cu vârste între 0-6 ani) la servicii de îngrijire și educație timpurie incluzivă de calitate (ISCED 0): înființarea/dezvoltarea de servicii la nivel local (creșe, grădinițe, centre de zi etc), furnizarea de măsuri de sprijin etc;
- Activități de stimulare a participării școlare și prevenirii abandonului școlar/părăsirii timpurii a școlii în ciclul primar și secundar (ISCED 1-3), de reintegrare școlară, precum și de îmbunătățire a rezultatelor școlare, cum ar fi: mediere școlară, consiliere și orientare școlară și vocațională, alfabetizare, activități remediale, activități de tip “școală după școală”, activități de tip “a doua șansă”, programe de tutorat și mentorat etc;
- Activități de educație non-formală și de timp liber, având drept scop sprijinirea participării școlare a persoanelor rome în situații de vulnerabilitate: prevenirea abandonului școlar prin sport, activități de stimulare a creativității, excursii și tabere tematice etc;
- Stimulente pentru creșterea motivării și mobilizarea persoanelor de a participa la activitățile proiectului (beneficii non-financiare acordate grupului țintă pentru a participa în anumite activități, asigurarea cheltuielilor de transport pentru a merge la școală și a participa la activitățile de educație non-formală etc);
- Sprijin pentru participarea persoanelor rome în situații de vulnerabilitate în învățământul postliceal (inclusiv învățământul profesional și tehnic) și universitar (prin măsuri de tipul consilierii educaționale, programelor de mentorat și tutorat, sprijin pentru mobilitate în vederea participării în educație);
- Alte tipuri de activități educaționale formale, non-formale și informale, precum și măsuri de sprijin pentru copii, tineri și adulți de etnie romă în situații de vulnerabilitate, care să conducă la creșterea impactului proiectului.

Servicii de ocupare

- Evaluare, informare și consiliere vocațională (inclusiv sprijin pentru pregătirea CV-ului și transmiterea de aplicații pentru obținerea unui loc de muncă);
- Evaluarea și certificarea competențelor dobândite în contexte non-formale și informale, în acord cu cadrul legislativ aplicabil. Cursurile trebuie să fie furnizate doar de persoane juridice

autorizate și trebuie să fie finalizate cu certificate de competențe profesionale, recunoscute la nivel național;

- Cursuri de formare profesională, inclusiv costuri pentru mobilitate în vederea participării (transport, cazare, hrană). Cursurile trebuie să fie furnizate doar de persoane juridice autorizate potrivit OG 129/2000 și trebuie să fie finalizate cu certificate de calificare sau de absolvire (după caz), recunoscute la nivel național.
- Mediere pentru inserția pe piața muncii și păstrarea locului de muncă etc.

Servicii pentru sănătate

- Furnizarea de servicii medicale de bază prin proiect (inclusiv stomatologice), care nu sunt decontate de sistemul național de sănătate;
- Mediere sanitară, activități de promovare și facilitare a respectării regulilor elementare de igienă (înființare băi publice, spații comunitare de spălat rufe) și a nutriției sănătoase; campanii de vaccinare, planning familial etc.

Îmbunătățirea condițiilor de locuit

Prezentul apel de proiecte finanțează în mod exclusiv una sau mai multe din următoarele activități de îmbunătățire a condițiilor de locuit ale persoanelor de etnie romă în situații de vulnerabilitate:

- Construirea, reabilitarea și dotarea **locuințelor sociale**¹⁷, cu condiția ca acestea să înceapă a fi folosite de către membrii grupului țintă în timpul proiectului, iar acestora să le fie oferite condiții alternative decente de locuire pe parcursul lucrărilor, dacă este cazul. Ca parte a obligațiilor de sustenabilitate, PP/ partenerii vor asigura continuarea utilizării locuințelor sociale de către beneficiarii romi respectivi, atâta timp cât criteriile de eligibilitate continuă a fi îndeplinite (sau de către alți beneficiari romi, în condiții similare).
- Asistență juridică pentru clarificarea situației și drepturilor locative (onorarii pentru consiliere juridică, taxe etc.);
- Conectarea locuințelor individuale la rețele de utilități (inclusiv internet) sau dezvoltarea de soluții independente (de încălzire, canalizare); extinderea spațiului de locuit, reparații la case individuale, construcția de grupuri sanitare (toailete, băi). Această activitate este eligibilă cu condiția ca PP/ partenerii:
 - să respecte prevederile legislației aplicabile în domeniul construcțiilor și să se asigure că lucrările nu pun în pericol infrastructura inițială a locuinței (expertiză tehnică);
 - să descrie în secțiunea relevantă a cererii de finanțare, iar ulterior să aplice în implementare, metodologia de selecție a beneficiarilor, asigurând implicarea acestora ca voluntari în activitate.

Este recomandat ca familiile beneficiare ale activității de îmbunătățire a condițiilor de locuit să beneficieze, de asemenea, de cel puțin încă un alt serviciu furnizat în proiect (educație, ocupare, sănătate etc), după caz, de natură să se asigure sustenabilitatea măsurilor de suport acordate. Donațiile de materiale de construcții către persoane fizice și construirea de noi locuințe (altele decât locuințele sociale, definite conform legii) nu sunt activități eligibile.

Asigurarea mentenanței imobilelor/ lucrărilor de îmbunătățire a locuirii de mai sus constituie obligație a PP/ partenerilor în perioada de sustenabilitate, motiv pentru care aceștia sunt încurajați să oficializeze, la rândul lor, în plan juridic aceste responsabilități legale în relație cu beneficiarii măsurilor.

Formarea personalului și a voluntarilor (din domeniile educației, sănătății, ocupării, serviciilor sociale, administrației publice, sectorului ONG) în lucrul cu persoane de etnie romă. Activitățile de formare sunt

¹⁷ Definite conform Legii 114/1996, cu modificările și completările ulterioare.

eligibile doar dacă includ atât activități teoretice, cât și practice, monitorizate de formatori sau mentori de-a lungul implementării acestora și al căror impact asupra grupurilor țintă este demonstrat prin rapoarte de evaluare.

Programe de educație parentală, de creștere a conștientizării cu privire la rolul familiei în educația copilului, încurajarea participării părinților în procesul educațional atât în școală, cât și în afara acesteia, inclusiv dobândirea de abilități de creștere a copilului, grupuri de suport pentru mame etc.

Activități și campanii de informare și creștere a conștientizării¹⁸ ținând persoane și/sau familii de etnie romă în situații de vulnerabilitate și având drept scop participarea acestora în activitățile proiectului.

Activități de îmbunătățire a infrastructurii necesare furnizării serviciilor din categoriile principale anterioare, justificate în relație cu nevoile din aria de implementare:

- construcția, reabilitarea, extinderea și modernizarea spațiilor de furnizare a serviciilor, inclusiv branșarea la rețele de utilități, asigurarea de canalizare și încălzire. În situații bine justificate, este, de asemenea, eligibilă achiziția de clădiri și teren cu destinațiile anterior menționate.
- achiziția de mobilă, echipamente, mijloace, aparatură și materiale didactice, vehicule pentru facilitarea participării grupurilor țintă la activitățile proiectului.

Sprijin material pentru promovarea participării grupurilor țintă la activitățile proiectului: suplimente pentru sănătate și nutritive, rechizite școlare, îmbrăcăminte și încălțăminte, teste medicale, vitamine, produse igienico-sanitare, hrană etc. Hrana oferită copiilor și tinerilor va respecta cerințele legislative minimale privind conținutul caloric și beneficiile pentru sănătate. PP va descrie în cererea de finanțare metodologia de furnizare a sprijinului material (criterii de selecție, condiții pentru continuarea furnizării etc) și va prevedea condiția furnizării acestuia, în implementare, de participarea la activitățile proiectului;

Activități de schimb de bune practici cu entități din Statele Donatoare pe oricare din temele de intervenție abordate de proiect.

Proiectele care oferă servicii integrate grupurilor țintă (persoane care primesc cel puțin două tipuri de servicii din următoarele categorii: obținerea documentelor de identitate, educație, sănătate, ocupare, și îmbunătățirea condițiilor de locuit) vor primi punctaj specific la evaluare.

Activități care contribuie la Obiectivul de apel nr. 2: Abilitarea romilor:

Dezvoltarea capacităților individuale ale romilor prin intermediul unor instrumente de educație formală, nonformală și informală, cum ar fi: dezvoltarea competențelor socio-emoționale, inclusiv prin promovarea modelelor de succes și a respectului de sine; dezvoltarea angajabilității prin dobândirea de abilități soft necesare la locul de muncă (comunicare și asertivitate, lucru în echipă, rezolvarea conflictelor, gestionarea timpului); învățarea limbii rromani sau a limbii majoritare (atunci când acest lucru este cerut de comunitatea romă); participarea la activități culturale menite să prezinte sau să aprecieze cultura romilor etc.;

Furnizarea de informații persoanelor de etnie romă, în special femeilor și tinerelor rrom, cu privire la: modul de afirmare a drepturilor; modalităților de accesare a serviciilor și de responsabilizare a entităților publice și private, informații livrate nu numai sub formă tipărită, ci și prin discuții de grup, povestiri (storytelling), dezbateri; gestionarea bugetului familiei, inclusiv cursuri de formare de formatori (TOT)

¹⁸ O campanie de creștere a conștientizării reprezintă o serie de activități planificate de comunicare destinate îndeplinirii unui scop comun, pentru un grup țintă definit și care sunt derulate într-o anumită perioadă de timp. Campaniile ar trebui să aibă un subiect și un mesaj comun al activităților de comunicare. Un anumit proiect poate include una sau mai multe campanii de creștere a conștientizării, însă subiectul și obiectivele acestora trebuie să fie clar definite și distincte. O activitate unică de comunicare (de ex., un singur eveniment, anunț în media/ social media etc nu poate fi considerat o campanie, ci doar parte a uneia, și nu trebuie cuantificat drept campanie distinctă).

pentru lideri romi și experți cu privire la modul de aplicare a acestor instrumente etc. Se încurajează utilizarea tehnologiei informației și a comunicațiilor (TIC) în activitățile proiectului, pentru asigurarea accesului romilor la informații. Donațiile de echipamente TIC către persoane fizice nu sunt eligibile.

Cooptarea și participarea persoanelor de etnie romă la luarea deciziilor la diferite niveluri, cum ar fi mecanisme pentru cooptarea reprezentanților comunității rome în procesul de decizie privind proiectele de investiții la nivel de comună/ oraș, care urmează să fie depuse la diverși finanțatori; participare la recepția lucrărilor de investiții în beneficiul comunității rome; mecanisme de bugetare participativă la nivel de comunitate; formarea experților și liderilor romi în tehnici de advocacy etc.

Activități de creștere a responsabilității și a capacității autorităților și instituțiilor publice de a fi mai incluzive, cum ar fi formarea profesioniștilor din administrația publică în lucrul împreună cu romii; dezvoltarea procedurilor interne; creșterea sensibilității personalului cu privire la particularități culturale etc.

Facilitare comunitară - Activități care promovează capacitatea de organizare la nivel local, respectiv capacitatea oamenilor de a lucra împreună, de a se organiza și de a mobiliza resurse pentru a rezolva probleme de interes comun:

- identificarea liderilor formali și informali romi și a factorilor de interes la nivel comunitar;
- educație pentru cetățenie democratică și educație pentru drepturile omului, furnizată folosind diferite instrumente de educație nonformală;
- formarea de lideri și experți romi, de tineri romi, pe diverse subiecte din sfera facilitării comunitare;
- organizarea de întâlniri consultative cu participarea autorităților locale și a grupurilor de inițiativă comunitară în vederea identificării problemelor și soluțiilor la nivel de comunitate;
- mobilizarea grupurilor de inițiativă comunitară;
- dezvoltarea de planuri de acțiune locală pentru implementarea soluțiilor identificate;
- acțiuni/ proiecte de mică amploare pe termen scurt, vizând rezolvarea problemelor comunității în domeniile incluziunii sociale, identificate ca parte a procesului de facilitare comunitară. Aceste acțiuni / proiecte trebuie să contribuie la îndeplinirea a cel puțin unuia dintre obiectivele apelului și trebuie să aibă impact asupra realizării unora dintre indicatorii programului (a se vedea secțiunea 2.2 Rezultate așteptate la nivel de apel). Acțiunile / proiectele comunitare vor fi puse în aplicare de către PP / parteneri conform unei metodologii (care urmează să fie dezvoltată de PP / parteneri conform liniilor directe care vor fi primite de la OP). Metodologia va fi aprobată de OP în timpul proiectului, înainte de implementarea acțiunilor / proiectelor respective.

Suma totală care poate fi prevăzută în bugetul proiectului pentru astfel de acțiuni este de maxim 45.000 EUR pentru întregul proiect și va fi inclusă în mod distinct în formularul de buget al proiectului - capitolul 5 "Alte costuri pentru furnizarea de servicii beneficiarilor". Costurile eligibile pentru acțiunile respective sunt doar cele eligibile în cadrul capitolului bugetar menționat (prin urmare, nu sunt eligibile lucrări de infrastructură), iar suma nu va fi cheltuită ca o subvenție (re-granting);

- alte activități de dezvoltare a capacității organizaționale locale.

Campanii de creștere a conștientizării pe teme de abilitare, adresate persoanelor de etnie romă, în special femeilor rome și tinerilor romi cu niveluri scăzute de conștientizare a drepturilor și de participare în viața comunității;

Schimburi de bune practici cu entități din Statele Donatoare pe teme de abilitare.

Bugetul eligibil pentru aceste ultime două activități de mai sus este de maxim 15% din costul total al proiectului (total pentru ambele activități) și va fi inclus distinct, ca linii separate în cadrul capitolului bugetar 6 Alte costuri ale proiectului.

Activități care contribuie la Obiectivul de apel nr. 3: Combaterea oricărei forme de discriminare a romilor:

Campanii de creștere a conștientizării pe teme anti-discriminare, ținând populația majoritară din aria de implementare a proiectului, care promovează respectarea drepturilor romilor, combaterea atitudinilor antirome, stereotipurilor și hărțuirii;

Dezvoltarea de instrumente anti-discriminare, cum ar fi politici publice, inițiative legislative, documente strategice, planuri de acțiune, metodologii și instrumente de lucru, curricula de formare, ghiduri etc;

Formarea personalului și a voluntarilor (inclusiv formarea de formatori – TOT - din domeniile educației, sănătății, ocupării, asistenței sociale, din administrația publică și sectorul ONG) pe teme de anti-discriminare. Activitățile de formare sunt eligibile numai dacă includ atât activități teoretice cât și practice, monitorizate de formatori sau mentori de-a lungul implementării lor și al căror impact asupra grupului țintă este demonstrat prin rapoarte de evaluare. Proiectele care includ dezvoltarea și/ sau furnizarea de cursuri de formare acreditate ca formare continuă de către autorități și organisme profesionale relevante (de exemplu, Ministerul Educației, Colegiul Asistenților Sociali, Colegiul Psihologilor, Colegiul Medicilor etc.) sau cursurile de formare care urmează curricula și manualele Consiliului Europei¹⁹ vor primi punctaj specific în evaluare.

Organizarea de evenimente publice cu participarea activă a romilor și a populației majoritare, cu scopul de a promova cunoașterea istoriei, culturii și tradițiilor comunității de romi

Activități de schimb de bune practici cu entități din Statele Donatoare (Islanda, Liechtenstein și Norvegia) în domeniul luptei împotriva discriminării și promovării drepturilor omului.

2.5 Alocarea financiară

Suma totală alocată acestui apel este de **7.806.133,95 Euro**, provenită din Granturile SEE 2014-2021 (85%) și cofinanțare publică (15%) și care va fi suplimentată în cazul în care vor fi identificate economii ce vor fi alocate ariei de program 7 "Incluziunea și abilitarea romilor". Suplimentarea, în cazul în care va fi hotărâtă, va fi anunțată public de către OP.

Valoare minimă a grantului care poate fi solicitat pentru implementarea unui proiect este de **300.000 Euro**, iar valoarea maximă este de **1.000.000 Euro**.

2.6 Rata grantului și contribuția privată

În cazul în care PP este o entitate publică, rata grantului va fi obligatoriu de 100% din cheltuielile eligibile ale proiectului, aceasta aplicându-se tuturor partenerilor proiectului.

Dacă PP este entitate publică, poate opta pentru alocarea unor fonduri suplimentare pentru implementarea proiectului, altele decât cele furnizate prin grant, fonduri ce nu vor fi menționate în bugetul proiectului. În acest caz, FRDS nu va fi responsabil de monitorizarea acestor cheltuieli, iar buna implementare a proiectului nu trebuie să fie condiționată de disponibilitatea altor fonduri decât cele furnizate prin grant.

În cazul în care PP este o organizație neguvernamentală (ONG), prevederile articolului 6.4.3 al Regulamentului vor suferi o derogare conform articolului 14.5 al Regulamentului astfel încât rata grantului poate fi de până la 100% din totalul costurilor eligibile ale proiectului. Deși cofinanțarea nu este

¹⁹ Vă rugăm să consultați pagina de internet de mai jos, unde găsiți o listă de manuale și broșuri elaborate de Consiliul Europei în domeniile educației non-formale, educației pentru drepturile omului și educației interculturale: <https://www.coe.int/en/web/youth/manuals-and-handbooks>

obligatorie, aceasta poate fi adusă în numerar și/ sau în natură, sub formă de muncă voluntară, aspect care va fi considerat o contribuție valoroasă la sustenabilitatea proiectului, fiind punctat în evaluare.

Conform art. 1.6.1 (n) din Regulamentul aplicabil, o organizație neguvernamentală este o entitate juridică, voluntară, non-profit, cu scop necomercial, independentă de administrația locală, regională și centrală, entități publice, partide politice și organizații comerciale. Instituțiile religioase și partidele politice nu sunt considerate ONG-uri.

Proiectele finanțate în condițiile prezentului apel nu pot, în niciun caz, să includă activități care cad sub incidența ajutorului de stat și de minimis.

2.7 Durata proiectului și perioada de implementare

În stabilirea duratei proiectului, PP va ține cont de limitele stabilite în cadrul programului (durata minimă și/ sau maximă a unui proiect, data maximă de finalizare a implementării proiectelor), de aplicarea procedurilor de achiziții, de specificul sistemului de raportare și plată, dar și de aspectele individuale ale proiectului (tipuri de activități și impact așteptat asupra grupurilor țintă, tipuri și nivel de costuri estimate).

Data recomandată pentru finalizarea implementării proiectelor finanțate în cadrul Programului este **30 noiembrie 2023**, iar durata recomandată a proiectelor este de **12-24 luni**.

2.8 Promotori de proiecte eligibili

În acord cu prevederile capitolului 2 Eligibilitate al Anexei II – Reguli operaționale, AP 10, al Acordului de Program, în cadrul apelului de proiecte “Creșterea incluziunii și abilitarea romilor”, promotorii de proiecte eligibili sunt persoane juridice legal constituite în România, potrivit legislației românești aplicabile, respectiv:

1. **organizații neguvernamentale**²⁰ (ONG-uri);
2. **entități publice** (de ex., *autorități publice de la nivel central și local, inclusiv agenții, structuri/ alte organisme aflate în subordinea/ coordonarea acestora și alte organisme publice cu atribuții în domeniul proiectului etc.*);
3. **asociații ale autorităților locale**²¹.

Eligibilitatea PP (ca persoană juridică, tip de organizație, statut etc) va fi demonstrată cu documente juridice la momentul depunerii proiectului.

PP eligibili pot depune în această calitate o singură propunere de proiect în cadrul acestei Runde 2 a Apelului (prin urmare, PP care au depus un proiect în cadrul Runde 1 a Apelului pot în continuare să depună o propunere în cadrul Runde 2 a Apelului). În cazul în care proiectul nu îndeplinește acest criteriu, va face obiectul unei clarificări în etapa de verificare formală, când i se va cere PP să aleagă care dintre proiectele depuse este păstrat în competiție și care este retras.

În stabilirea numărului de proiecte ce vor fi depuse, PP trebuie să țină cont de regula potrivit căreia, la nivelul întregului Program, un anumit PP poate primi finanțare, în calitate de PP, pentru maxim două proiecte, în cadrul diverselor apeluri și scheme de grant²². Acesta reprezintă un criteriu de eligibilitate. Dacă la momentul depunerii proiectelor în cadrul prezentului apel, PP a primit deja finanțare, în această calitate, pentru 2 proiecte, propunerile de proiect primite la acest apel vor fi automat excluse.

²⁰ În cadrul prezentului apel, un ONG este o persoană juridică înregistrată fiscal în România, care îndeplinește condițiile din definiția menționată anterior.

²¹ Asociațiile autorităților locale sunt structuri asociative ale autorităților administrației publice locale, de utilitate publică, înființate potrivit legii. În condițiile prezentului apel de proiecte, asociațiile autorităților locale NU sunt considerate ONG-uri (a se vedea definiția), în concluzie nu se aplică art. 6.4(3) al Regulamentului.

²² Proiectele depuse în cadrul schemei de granturi mici “Acces la finanțare” a Programului nu sunt luate în considerare la acest calcul.

Persoanele juridice aflate în una din următoarele situații nu au dreptul să primească un grant:

- *sunt în faliment, sunt intrate în administrarea unei autorități judiciare sau în curs de lichidare, și-au suspendat activitățile, sunt subiect al procedurilor vizând aceste aspecte sau sunt într-o situație similară ca urmare a aplicării unei proceduri similare prevăzute în legislația sau reglementările naționale în vigoare;*
- *sunt vinovate de grave erori profesionale dovedite prin orice mijloace pe care OP le poate justifica;*
- *nu și-au îndeplinit obligațiile referitoare la plata contribuțiilor la asigurările sociale sau la plata taxelor și impozitelor la bugetul de stat, în conformitate cu prevederile legale din țara în care sunt înregistrați;*
- *au făcut obiectul unei hotărâri definitive res judicata pentru fraudă, corupție, implicarea într-o organizație criminală sau orice altă activitate ilegală în detrimentul intereselor financiare, fără să existe dovezi că s-au luat în ultimii ani măsuri de corecție în acest sens;*
- *au fost declarate a fi într-o situație gravă de nerespectare a obligațiilor contractuale privind procedurile de achiziție sau procedurile de acordare a finanțărilor;*
- *sunt subiect al unui conflict de interese cu organizații sau persoane direct sau indirect implicate în procedura de acordare a finanțării nerambursabile, indiferent de momentul la care OP constată acest lucru;*
- *sunt vinovate de distorsionări grave în procesul de transmitere a informațiilor solicitate de OP sau nu reușesc să furnizeze informațiile solicitate de acesta, indiferent de momentul la care survine această situație.*

Pentru a fi eligibili, **ONG-urile cu rol de promotori de proiect** trebuie să aibă o minimă experiență în implementarea de proiecte, prin implementarea, în ultimii 7 ani (ian. 2014-dec. 2020), în calitate de promotor/aplicant sau partener, de proiecte cu bugete a căror valoare agregată, **efectiv cheltuită**, în euro²³, **să fie de cel puțin jumătate din valoarea totală a grantului** solicitat în cadrul prezentului apel. Pentru a evalua îndeplinirea acestui criteriu, PP va lua în considerare²⁴ întregul buget(e) al(e) proiectului(elor) administrat(e) ca PP/ aplicant (care pot fi diferit(e), în cele mai multe cazuri mai mici, decât bugetele contractate) și/ sau bugetele proprii administrate ca parteneri. În cazul în care acest criteriu nu este îndeplinit, proiectul va fi respins în etapa de verificare formală.

Această condiție **nu** se aplică entităților publice cu rol de promotor de proiect, **nici** ONG-urilor cu rol de partener în proiect.

PP care au printre membrii consiliilor de conducere cel puțin 50% reprezentanți de etnie romă sau cel puțin 20% din staff/ echipă este de etnie romă vor primi punctaj distinct în evaluare.

²³ În cazul în care bugetul a fost exprimat în altă monedă decât Euro, va fi folosit cursul InforEuro de la data semnării fiecărui contract de finanțare.

²⁴ În cazul în care un proiect a început înainte sau se încheie în afara perioadei de referință (ianuarie 2014-decembrie 2020), promotorul de proiect va calcula și lua în considerare doar bugetul(ele) corespunzător(oare) anului care este inclus în respectiva perioadă. De exemplu: dacă un proiect implementat ca aplicant/ promotor a început în 2012 și a fost implementat timp de trei ani (2012-2014), bugetul efectiv cheltuit luat în considerare pentru demonstrarea îndeplinirii acestui criteriu este doar bugetul cheltuit în anul 2014.

PP are obligația de a calcula cu atenție valorile diferitelor bugete efectiv cheltuite în vederea demonstrării acestui criteriu, în condițiile în care este posibil ca Operatorul de Program să solicite documente/ dovezi (rapoarte financiare, scrisori de acceptare a cheltuielilor emise de autoritățile de management/ organisme intermediare/ operatorii de program/ alte instituții organizate, balanțe de cheltuieli) pentru sumele menționate în Anexa Experiența relevantă a PP în domeniul proiectului (Anexa 7 la Cererea de finanțare).

2.9 Parteneri eligibili

În cadrul prezentului apel de proiecte, **parteneriatul între entități publice/ asociații de autorități locale și ONG-uri (inclusiv grupuri de acțiune locală) din România este obligatoriu** și reprezintă criteriu de eligibilitate care, în cazul în care nu este îndeplinit, va rezulta în excluderea proiectului în timpul etapei de verificare formală.

Programul își propune să sprijine inițiativele de consolidare a cooperării la diferite niveluri între entitățile publice și societatea civilă, între entități din România și Statele Donatoare (Islanda, Liechtenstein și Norvegia). În acest sens, proiectele derulate în parteneriat cu entități din România și/ sau Statele Donatoare sunt încurajate și vor primi punctaj specific în evaluare.

Partenerii (din România sau Statele Donatoare) se vor implica activ și vor contribui efectiv la implementarea proiectului, împărțându-și cu PP același obiectiv care trebuie atins prin implementarea proiectului. În acest sens, este recomandat ca partenerii să aibă capacitatea de a acționa în domeniul proiectului, potrivit rolului asumat și în conformitate cu responsabilitățile legale sau statutul lor.

În acord cu prevederile capitolului 2 Eligibilitate al Anexei II – Reguli operaționale, AP 10, al Acordului de Program, următoarele entități publice sau private sunt eligibile ca parteneri:

- a. din România: entități publice, asociații ale autorităților locale (inclusiv asociații de dezvoltare intercomunitară) și ONG-uri, inclusiv grupuri de acțiune locală (GAL), constituite ca persoane juridice în România.
- b. din Statele Donatoare (Islanda, Liechtenstein și Norvegia): orice entitate publică sau privată, cu caracter comercial sau ne-comercial, precum și organizații neguvernamentale înființate ca persoane juridice în Statele Donatoare.

Eligibilitatea partenerului (ca persoană juridică, tip de organizație, statut etc) va fi demonstrată cu documente juridice la momentul depunerii proiectului.

În cazul partenerilor din România, aceeași entitate poate avea calitatea de partener în maxim trei proiecte depuse în cadrul Runde 2 a prezentului apel (în cazul în care a depus un proiect ca PP, poate avea statutul de partener doar în alte două proiecte). Acesta constituie criteriu de eligibilitate și va fi respectat. Dacă pe parcursul etapei de verificare formală se dovedește că respectivul criteriu nu este îndeplinit, partenerului de proiect i se va solicita să aleagă în care din proiectele depuse în cadrul apelului va rămâne în competiție și din care se retrage, cu consecințele de rigoare asupra întregului proiect în faza de evaluare de conținut.

În stabilirea numărului de proiecte la care participă, aplicanții trebuie să țină cont de regula potrivit căreia, la nivelul întregului Program, o entitate poate primi finanțare (în oricare din calitățile de promotor sau partener) pentru maxim trei proiecte depuse în cadrul diverselor apeluri și scheme de grant ale Programului²⁵ (în aceste cazuri trebuie să demonstreze că deține capacitatea necesară pentru a derula sarcinile asumate, cu resursele financiare, materiale și umane existente).

Persoanele juridice aflate în una din următoarele situații nu au dreptul să dețină calitatea de parteneri în proiect:

- *sunt în faliment, sunt intrate în administrarea unei autorități judiciare sau în curs de lichidare, și-au suspendat activitățile, sunt subiect al procedurilor vizând aceste aspecte sau sunt într-o situație similară ca urmare a aplicării unei proceduri similare prevăzute în legislația sau reglementările naționale în vigoare;*
- *sunt vinovate de grave erori profesionale dovedite prin orice mijloace pe care OP le poate justifica;*

²⁵ Proiectele depuse în cadrul schemei de granturi mici "Acces la finanțare" a Programului nu sunt luate în considerare la acest calcul.

- *nu și-au îndeplinit obligațiile referitoare la plata contribuțiilor la asigurările sociale sau la plata taxelor și impozitelor la bugetul de stat, în conformitate cu prevederile legale din țara în care sunt înregistrați;*
- *au făcut obiectul unei hotărâri definitive res judicata pentru fraudă, corupție, implicarea într-o organizație criminală sau orice altă activitate ilegală în detrimentul intereselor financiare, fără să existe dovezi că s-au luat în ultimii ani măsuri de corecție în acest sens;*
- *au fost declarate a fi într-o situație gravă de nerespectare a obligațiilor contractuale privind procedurile de achiziție sau procedurile de acordare a finanțărilor;*
- *sunt subiect al unui conflict de interese cu organizații sau persoane direct sau indirect implicate în procedura de acordare a finanțării nerambursabile, indiferent de momentul la care OP constată acest lucru;*
- *sunt vinovate de distorsionări grave în procesul de transmitere a informațiilor solicitate de OP sau nu reușesc să furnizeze informațiile solicitate de acesta, indiferent de momentul la care survine această situație.*

Partenerii care au printre membrii consiliilor de conducere cel puțin 50% reprezentanți de etnie romă sau cel puțin 20% din staff/echipă este de etnie romă vor primi punctaj distinct în evaluare.

Selecția partenerilor

Crearea și implementarea relației dintre PP și partenerii de proiect va respecta legislația națională aplicabilă și a UE privind achizițiile publice, articolul 8.15 din Regulament, precum și prevederile cap. V, art. 14 din OUG nr. 34/2017, aplicabilă entităților publice din România..

Articolul 14 din OUG nr. 34/2017 prevede că entitățile publice din România care acționează ca PP trebuie să aplice o procedură transparentă și nediscriminatorie de selecție a partenerului atunci când selectează o organizație neguvernamentală din România în calitate de partener de proiect. Metodologia de selecție trebuie să fie pregătită de PP și aprobată de reprezentantul legal al acestuia. PP este întru totul responsabil de derularea procedurii de selecție a partenerului și va declara OP, în scris, că a respectat prevederile legale aplicabile. Informații privind documentele minime ce trebuie furnizate de PP în etapa de contractare a proiectului se găsesc în Ghidul aplicantului.

Acordul de parteneriat

PP va semna un *Acord de parteneriat* cu partenerii de proiect (modelul recomandat este furnizat în Ghidul aplicantului). Acordul de parteneriat trebuie să stabilească în mod clar rolurile, responsabilitățile și bugetul părților, organismele de coordonare, aranjamentele financiare între parteneri (vezi art. 7.7 din Regulament). Acordul de parteneriat va fi depus ca anexă la cererea de finanțare și va fi definitivat și semnat de parteneri înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului. Dacă, din motive obiective, PP nu poate semna un exemplar unic de Acord de parteneriat cu toți partenerii, pot fi semnate acorduri separate cu fiecare partener. În acest caz, PP are responsabilitatea să informeze fiecare partener cu privire la detaliile ce țin de implementarea proiectului de către ceilalți parteneri (de ex., în legătură cu identitatea acestora, rolul și atribuțiile, bugetul fiecăruia etc.).

Dacă este cazul, pe lângă acordul de parteneriat este necesară și o scrisoare de intenție de la partenerii din Statele Donatoare (a se vedea modelul recomandat furnizat în Ghidul aplicantului).

Atât acordurile de parteneriat, cât și scrisoarea de intenție sunt documente obligatorii și constituie criterii în etapa de verificare formală a proiectului. Neîndeplinirea acestora conduce la respingerea proiectului.

Acord de colaborare

În cazul în care în proiect vor fi implicate și alte entități care nu au statut de parteneri și nu dețin un buget din grantul proiectului, dar care sprijină elaborarea cererii de finanțare a proiectului și vor fi

implicați în implementare (spre exemplu, autorități ale administrației publice locale sau centrale, servicii publice deconcentrate, școli etc), OP recomandă încheierea unui Acord de colaborare, fie înainte de depunerea aplicației (pentru a fi anexată cererii de finanțare), fie pe parcursul derulării proiectului, după identificarea acestora. Cu toate acestea, OP poate solicita PP încheierea unui astfel de acord de colaborare în etapa de evaluare de conținut a proiectului, dacă este cazul.

Fonduri pentru relații bilaterale

În perioada de pregătire a propunerilor de proiect, OP poate oferi entităților din Statele Donatoare și din România, eligibile în cadrul acestui apel, prin intermediul unui apel de propuneri de inițiative bilaterale, fonduri pentru organizarea de activități bilaterale cu scopul facilitării unor relații de parteneriat, respectiv pregătirii și/ sau încheierii unui acord de parteneriat de proiect și elaborării efective, în comun, a cererii de finanțare/ proiectului. Activitățile bilaterale pot fi organizate în Statele Donatoare sau în România. Suma maximă ce poate fi solicitată de un aplicant, pentru o inițiativă bilaterală, este de 5.000 de euro. Mai multe detalii privind modul de accesare a acestor fonduri se găsesc pe site-ul OP, la adresa: www.frds.ro.

2.10 Costuri eligibile

Ca o regulă generală de implementare, costurile sunt eligibile dacă au fost efectuate de la data de începere a proiectului (data semnării contractului de finanțare a proiectului) și până la data menționată în contractul de finanțare, cu modificările și completările ulterioare, după caz, dar nu mai târziu de 31.12.2023 sau o altă dată stabilită de OP. La data încheierii proiectului, toate activitățile proiectului se vor fi încheiate și toate cheltuielile se vor fi efectuate/ angajat. Alte informații privind eligibilitatea generală a costurilor pot fi regăsite în Regulamentul privind implementarea Mecanismului Financiar SEE 2014-2021 (capitolul 8) și în Ghidul aplicantului.

Aceleași reguli privind eligibilitatea costurilor se aplică atât în cazul PP, cât și în cazul partenerului. Toate costurile neeligibile vor fi suportate de către PP și/ sau partenerii acestuia, după caz.

Bugetul proiectului va fi exprimat în LEI și EUR (folosind cursul InforEuro pentru luna ianuarie 2021, 1 EUR = 4,8681 lei) și va cuprinde exclusiv costuri eligibile (costuri directe, costuri indirecte și costuri neprevăzute).

Respectarea limitelor de buget privind grantul solicitat (minim 300.000 Euro, maxim 1.000.000 Euro) constituie criteriu de eligibilitate. Neîndeplinirea acestui criteriu conduce în mod automat la respingerea proiectului.

Bugetul proiectului va include costuri proporționale, necesare și corecte în raport cu obiectivele, activitățile și rezultatele planificate. În acest sens, pentru a susține bugetul propus, PP va prezenta obligatoriu o detaliere a costurilor estimate (este necesară specificarea tipurilor de costuri, prețurilor unitare). Bugetul, împreună cu modul în care au fost justificate și detaliate costurile, va fi subiectul unei părți importante a procesului de evaluare și, în situația în care vor considera necesar, evaluatorii vor putea solicita informații suplimentare și vor putea face propuneri de revizuire a bugetului.

Principalele categorii de costuri eligibile sunt:

Costuri directe

- Costuri cu personalul alocat proiectului, cuprinzând salariile și cheltuielile cu asigurările sociale și alte costuri statutare incluse în remunerație, cu condiția ca aceasta să corespundă politicii uzuale a PP și partenerului de proiect cu privire la remunerații; Costurile cu salariile personalului din administrațiile naționale sunt eligibile în măsura în care acestea sunt legate de costurile

activităților pe care autoritatea publică relevantă nu le-ar fi suportat dacă proiectul respectiv nu ar fi fost executat;

- Cheltuieli cu transportul și indemnizația de deplasare pentru personalul care participă la proiect; Ținând cont de principiul proporționalității, costurile de deplasare, inclusiv indemnizația de deplasare, pot fi calculate ca sumă forfetară, pe baza regulilor aplicabile Programului;
- Costul echipamentelor noi sau second-hand²⁶. În cazul în care se achiziționează echipament nou sau second hand, poate fi considerată cheltuială eligibilă numai partea de amortizare corespunzătoare duratei proiectului și ratei reale de utilizare în scopurile proiectului. În cazul în care OP stabilește că echipamentul este o componentă integrală și necesară pentru atingerea rezultatelor proiectului, întregul preț de achiziție al acestui echipament poate fi eligibil, prin excepție de la regula prevăzută la paragraful 4 din articolul 8.2 al Regulamentului;
- Achiziția de terenuri și bunuri imobiliare conform condițiilor stabilite în articolul 8.6 din Regulament (a se consulta secțiunile corespondente din Ghidul aplicantului);
- Costurile consumabilelor și furniturilor, cu condiția ca acestea să fie identificabile și atribuite proiectului;
- Costurile generate de alte contracte acordate de PP în scopul executării proiectului, cu condiția ca procedura de atribuire să respecte normele aplicabile privind achizițiile publice și Regulamentul; și
- Costuri care rezultă direct din cerințele contractului de proiect pentru fiecare proiect.

Costurile de investiții cuprind costurile cu echipamentele, costurile legate de realizarea lucrărilor de construcții, achiziția de terenuri și clădiri. În funcție de obiectivele și complexitatea fiecărui proiect, costurile pentru investiții vor fi rezonabile și proporționale cu eficiența îndeplinirii obiectivelor, nedepășind 60% din costul total al proiectului (grant + cofinanțare, după caz). În cazul în care PP constată că, pentru a atinge obiectivele proiectului, este necesară achiziționarea unui teren și / sau a unei clădiri, va lua în considerare prevederile art. 8.6 din Regulament. Valoarea alocată achiziției nu va depăși 10% din costul total al proiectului și este inclusă în categoria costurilor de investiții la nivelul proiectului.

Acestea reprezintă criteriile de eligibilitate. Nerespectarea acestor dispoziții implică respingerea proiectului în etapa de evaluare formală.

Costuri indirecte²⁷

Pentru entitățile din România, costurile indirecte ale proiectului vor fi determinate fie pe baza costurilor reale, caz în care vor fi evidențiate/justificate în sistemul de contabilitate analitică (art. 8.5, lit. a. din Regulament), fie pe baza calculului unei rate forfetare (art. 8.5, lit. c). Metoda de calcul a costurilor indirecte va fi stipulată în contractul de finanțare a proiectului și în Acordul de parteneriat (dacă e cazul). Entitățile din Statele Donatoare își pot identifica costurile indirecte în acord cu una dintre metodele menționate în Regulament (art. 8.5. Cheltuieli indirecte ale proiectelor - cheltuieli generale de regie). Metoda de calcul a costurilor indirecte nu se va modifica pe parcursul implementării proiectului.

²⁶ Echipamentele includ mijloace fixe (corporale și necorporale, cu o valoare de achiziție individuală mai mare de 2.500 lei și o durată de viață mai mare de un an) și obiecte de inventar de natura mijloacelor fixe (având o valoare de achiziție de până la 2.500 lei și o durată de viață mai mare de un an).

²⁷ Costuri care nu pot fi atribuite în mod direct pe proiect și care nu pot fi identificate de către PP și/sau partenerii proiectului ca fiind direct atribuite proiectului, dar care pot fi identificate și justificate prin sistemul contabil ca fiind angajate în legătură directă cu costurile directe eligibile atribuite proiectului.

Costuri neprevăzute

Valoarea maximă a acestor costuri este de 5% din costurile eligibile directe. Costurile neprevăzute vor putea fi utilizate numai cu aprobarea prealabilă a OP, sumele disponibile fiind redistribuite la celelalte linii de buget pe măsura aprobării utilizării lor.

2.11 Costuri neeligibile

Nu sunt eligibile costuri precum:

- Dobânzile aferente creanțelor, cheltuielilor aferente administrării creanțelor și penalităților de întârziere la plată;
- Cheltuieli legate de tranzacțiile financiare și de alte costuri pur financiare, cu excepția cheltuielilor legate de conturile solicitate de CMF, Punctul Național de Contact sau legea aplicabilă și cheltuielile serviciilor financiare prevăzute în contractul de proiect;
- Provizioane pentru pierderi sau potențialele datorii viitoare;
- Pierderi de schimb valutar;
- Taxa pe valoare adăugată (TVA) recuperabilă;
- Costurile care sunt acoperite din alte surse;
- Amenzi, penalități și cheltuieli de judecată, cu excepția cazului în care litigiul este o componentă integrală și necesară în atingerea rezultatelor proiectului; și
- Cheltuieli excesive sau nechibzuite.

2.12 Durabilitatea proiectelor

PP/ partenerii vor trebui să demonstreze capacitatea de a utiliza rezultatele și după încheierea finanțării și să preia costurile de susținere a serviciilor înființate/ dezvoltate prin proiect. În acest sens, va fi elaborat un plan privind asigurarea sustenabilității rezultatelor proiectului, în funcție de specificul proiectului în ansamblu, specificând angajamentele privind sustenabilitatea pe obiective / activități, plan care va fi inclus în secțiunea relevantă a cererii de finanțare. PP va avea în vedere că scopul este promovarea sustenabilității proiectului și asigurarea faptului că sprijinul financiar acordat proiectului generează beneficii maxime grupului țintă și beneficiarilor finali. PP va lua în considerare, de asemenea, cerințele Regulamentului (art. 8.6 și 8.14).

Bunuri imobiliare și/ sau teren (inclusiv construcția și/ sau renovarea): perioada minimă de funcționare post-finalizare pentru proiectele ce implică investiții în bunuri imobiliare și/ sau terenuri (inclusiv cele care propun lucrări de reabilitare) este de cel puțin 5 ani de la finalizarea proiectului, perioadă în care PP/ partenerii vor utiliza bunul imobiliar și/ sau terenul în scopul proiectului, conform contractului de proiect, inclusiv pentru furnizarea de servicii/ derularea de activități pentru care au fost executate lucrările de construcție / reabilitare.

Achiziția de echipament: în cazul proiectelor în care întregul preț de achiziție al echipamentului²⁸ este stabilit ca eligibil de către OP, perioada minimă de funcționare post-finalizare este tot de 5 ani de la finalizarea proiectului, perioadă în care PP/ partenerii vor păstra echipamentul în proprietate, îl vor utiliza în beneficiul obiectivelor generale ale proiectului, îl vor asigura împotriva pierderilor și vor aloca resurse pentru întreținerea acestuia (potrivit art. 8.3 paragraful 2 din Regulament).

Proiectele ce nu implică investiții în bunuri imobiliare și/ sau terenuri (inclusiv lucrări de renovare) și nici achiziția de echipament pentru care întregul preț de achiziție a fost stabilit ca eligibil de către OP²⁹ vor avea o perioadă de funcționare post-finalizare după cum urmează:

²⁸ A se vedea nota de subsol privind definiția echipamentelor.

²⁹ A se vedea nota de subsol privind definiția echipamentelor.

- 3 ani pentru serviciile oferite în cadrul obiectivului de apel nr. 1 (obținerea documentelor de identitate, educație, ocupare, sănătate, locuire și servicii integrate);
- 1 an pentru activitățile de abilitare.

Detalii privind sustenabilitatea proiectelor și condițiile aplicabile sunt furnizate în Ghidul aplicantului și vor fi reglementate de prevederile contractului de finanțare.

3. Verificarea, evaluarea, selecția și contractarea proiectelor

În calitate de OP, FRDS este responsabil pentru colectarea propunerilor de proiecte, organizarea selecției proiectelor depuse și semnarea contractelor de finanțare.

Toate operațiunile privind selecția și aprobarea proiectelor vor respecta principiile confidențialității și imparțialității.

Propunerile de proiecte primite în cadrul apelului vor fi analizate în raport cu anumite criterii specifice urmând acești pași:

3.1 Verificarea formală (administrativă)

În etapa de verificare formală se verifică următoarele:

- a) Respectarea conformității administrative

Criteriile de conformitate administrativă se referă la:

- Respectarea modalității de depunere și a termenului limită anunțat:
Propunerea de proiect a fost depusă în sistemul online până la data și ora anunțate ca termen limită; Toate proiectele depuse în sistemul online după acest termen sau care sosesc la FRDS printr-o altă modalitate de transmitere decât cea enunțată în apel sunt respinse, nefiind luate în considerare ca propuneri primite la apel – fie că sunt depuse personal / transmise prin intermediul serviciilor poștale sau de curierat / transmise prin e-mail sau fax.
- Dosarul propunerii de proiect este complet și conform (sunt atașate toate documentele solicitate și considerate obligatorii, potrivit Opisului furnizat în Ghidul aplicantului, iar acestea respectă cerințele de formă menționate în documentele de apel). **Important:** În cazul în care proiectele includ lucrări de construcții care necesită autorizație de construire, PP va anexa în mod obligatoriu studiul de fezabilitate/ DALI;
- Entitățile eligibile au depus, în calitate de PP, o singură propunere de proiect în cadrul prezentei Runde 2 a Apelului sau maxim trei proiecte în calitate de parteneri (în cazul în care au depus un proiect ca PP, mai pot activa ca parteneri doar în două alte proiecte). Neîndeplinirea uneia din aceste condiții va face obiectul unei clarificări, potrivit detaliilor din Ghidul aplicantului. Dacă după clarificări există încă o neconformitate cu oricare din aceste criterii, aceasta va conduce la respingerea proiectelor care depășesc aceste limite;
- La nivelul întregului Program, o entitate din România poate primi finanțare, în calitate de PP, pentru maximum 2 proiecte, iar în calitate de partener pentru maximum 3 proiecte (sau 1 proiect ca PP și 2 proiecte ca parteneri, respectiv 2 proiecte ca PP și 1 proiect ca partener, de la caz la caz), depuse în cadrul diverselor apeluri și scheme de grant³⁰.

Important: Neîndeplinirea oricăruia din criteriile de conformitate administrativă sus-menționate conduce automat la respingerea propunerii de proiect în această etapă.

³⁰ Proiectele depuse în cadrul schemei de granturi mici "Acces la finanțare" a Programului nu sunt luate în considerare la acest calcul.

b) Respectarea criteriilor de eligibilitate:

Criteriile de eligibilitate se referă la:

- alocarea financiară și rata grantului: suma solicitată/ valoarea grantului este în limitele menționate (minim 300.000 de Euro și maxim 1.000.000 de Euro) calculată la cursul InforEuro al lunii ianuarie 2021 (1 Euro = 4,8681 lei);
Verificarea se efectuează în relație cu sumele specificate de PP în formularul de buget (Anexa 1a la Cererea de finanțare).
- durata proiectului: este în limitele specificate în apel (între 12 și 24 luni). Data estimată de finalizare a proiectului este sfârșitul lunii noiembrie 2023, cel mai târziu;
- promotorul de proiect:
 - PP este eligibil (potrivit descrierii de la secțiunea 2.8);
 - ONG-ul care are rolul de PP (dacă este cazul) are o experiență anterioară minimă în implementarea de proiecte, prin implementarea, în ultimii 7 ani (ian. 2014-dec. 2020), în calitate de promotor/aplicant sau partener, de proiecte cu bugete a căror valoare agregată și efectiv cheltuită, în euro, să fie cel puțin egală cu jumătate din valoarea grantului solicitat în cadrul prezentului apel (în conformitate cu prevederile secțiunii 2.8 Promotori de proiect eligibili);
- parteneri, parteneriat:
 - eligibilitatea partenerilor: toți partenerii identificați sunt eligibili (conform descrierii de la secțiunea 2.9.)
 - proiectul propus este implementat în parteneriat între entități publice (inclusiv asociații de autorități locale) și ONG-uri din România (inclusiv grupuri de acțiune locală - GAL);
 - selecția partenerilor: în cazul în care PP este entitate publică sau o instituție finanțată din fonduri publice, selecția partenerilor privați (ONG-uri din România) s-a făcut în conformitate cu legislația specifică (art. 14 din OUG 34/2017);
 - pentru toți partenerii identificați au fost depuse Acorduri de parteneriat în formă draft (se aplică tuturor partenerilor din România și Statelor Donatoare – dacă este cazul);
 - în cazul partenerilor din Statele Donatoare, este depusă și o Scrisoare de intenție;
- grupurile țintă și indicatorii proiectului:
 - proiectul răspunde nevoilor beneficiarilor din grupurile țintă principale, în numărul minim necesar, conform documentelor apelului (secțiunea 2.2 Rezultate așteptate la nivel de apel) - **min. 400 de beneficiari** - iar rezultatele sunt reflectate în indicatorii programului;
 - numărul beneficiarilor proiectului de etnie romă este de cel puțin 2/3 din numărul total al beneficiarilor proiectului (cel puțin 2/3 din totalul grupului țintă), potrivit prevederilor Apelului de proiecte – secțiunea 2.3 Eligibilitatea grupurilor țintă; activitățile din cadrul Obiectivului nr. 2 Abilitarea romilor se adresează exclusiv persoanelor de etnie romă ca grup țintă principal;
 - activitățile proiectului nu au fost finanțate prin alte granturi, potrivit secțiunii 2.4 Activități eligibile (potrivit unei declarații pe proprie răspundere);
 - activitățile proiectului nu se suprapun peste activități de sustenabilitate ale unor proiecte finanțate anterior prin programul RO10 „Copii și tineri aflați în situații de risc și inițiative locale și regionale pentru reducerea inegalităților naționale și pentru promovarea incluziunii sociale” finanțate prin EEA Grants 2009 – 2014 (potrivit unei declarații pe proprie răspundere);
 - activitățile proiectului respectă principiul non-segregării (potrivit unei declarații de respectare a principiului non-segregării).

- eligibilitatea costurilor:
 - costurile de investiții (cuprinzând costuri cu echipamentele³¹, costurile legate de realizarea lucrărilor de construcții, achiziționarea de terenuri și imobile) nu depășesc 60% din costul total al proiectului (conform secțiunii 2.10 Costuri eligibile).
 - Dacă este cazul, valoarea achiziției de imobile (teren, clădire) este de maxim 10% din valoarea totală a cheltuielilor eligibile ale proiectului.
- durabilitatea proiectului: durabilitatea este în acord cu prevederile secțiunii 2.12.

Important: Neîndeplinirea unuia din criteriile de eligibilitate sus-menționate conduce în mod automat la respingerea proiectului, care este exclus din etapele ulterioare de selecție.

Verificarea formală este realizată de specialiștii OP, respectând principiile confidențialității și imparțialității și evitarea conflictelor de interese.

Dacă pe parcursul verificării formale, informațiile incluse în propunerea de proiect nu sunt suficiente și/ sau clare pentru a permite luarea unei decizii obiective cu privire la îndeplinirea sau nu a unuia din criteriile de conformitate administrativă sau de eligibilitate, OP poate transmite PP solicitări de clarificare sau poate cere depunerea de documente care să clarifice anumite aspecte/să aducă noi informații. OP nu este obligat să transmită solicitări de clarificare.

PP va răspunde în termenul limită stabilit de OP, care nu va fi mai mic de 5 zile lucrătoare de la primirea solicitării OP.

Doar propunerile de proiect care îndeplinesc toate criteriile de conformitate administrativă și eligibilitate vor trece în etapa de evaluare de conținut.

Promotorii proiectelor respinse ca neconforme sau neeligibile vor fi notificați cu privire la rezultatele verificării formale în termen de 45 zile lucrătoare de la data limită de depunere a proiectelor (perioada se va prelungi cu timpul necesar clarificărilor). În cazuri bine justificate, când numărul propunerilor de proiect primite este ridicat sau în alte situații justificate, OP poate decide prelungirea acestui termen; în acest sens, OP va publica un anunț pe site-ul programului, informând promotorii despre noul termen.

Propunerile de proiecte și toate documentele aferente verificării/ clarificărilor vor fi păstrate de OP, iar datele relevante vor fi înregistrate în baza de date (MIS).

3.2 Evaluarea de conținut

Evaluarea de conținut (evaluarea de birou) este realizată de experți independenți, selectați și contractați de OP. Selecția acestor experți se va face pe baza unor criterii legate de calificarea, competența și experiența în domeniul incluziunii sociale, precum și în domeniul evaluării proiectelor.

Fiecare propunere de proiect care îndeplinește criteriile administrative și de eligibilitate este evaluată independent de câte doi experți. Dacă diferența dintre notele acordate de cei doi este mai mare de 30% față de cel mai mare scor, un al treilea evaluator va fi numit de OP pentru realizarea unei evaluări independente a proiectului. În astfel de cazuri, media între notele cele mai apropiate va fi luată în considerare pentru ierarhizarea proiectelor. În cazul în care proiectul evaluat nu obține punctajul minim necesar pentru obținerea finanțării (65/100), indiferent de scorul pe care l-ar fi acordat al treilea evaluator, evaluarea de către al treilea expert nu va mai avea loc.

Principalele criterii pe baza cărora vor fi evaluate proiectele sunt:

³¹ A se vedea nota de subsol privind definiția echipamentelor.

Nr	Criterii de evaluare	Scor maxim
1.	Relevanța proiectului	30
1.1	Relevanța față de Program <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Proiectul este relevant pentru obiectivele apelului / ariei de program și pentru documentele strategice europene, naționale și regionale / locale din domeniu (proiectul menționează și oferă argumente plauzibile cu privire la contribuția sa la atingerea obiectivelor apelului; menționează și oferă argumente plauzibile cu privire la contribuția sa la documentele strategice europene, naționale și regionale / locale în domeniul incluziunii și abilitării romilor, cum ar fi Cele 10 principii de bază comune privind incluziunea romilor, strategia de integrare a romilor din România, strategiile de dezvoltare locală etc.)³² - max. 3 puncte</i> ▪ <i>Proiectul, prin indicatorii și activitățile sale, contribuie în mod direct la realizarea a cel puțin două dintre obiectivele apelului – max. 2 puncte</i> 	5
1.2	Contribuția la atingerea rezultatelor programului / apelului <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Proiectul contribuie în mod direct la indicatorii de program de tip outcome, IP02-IP08 - max. 3 puncte</i> ▪ <i>Proiectul contribuie în mod direct la indicatorul IP13 Număr de profesioniști instruiți în lucrul cu persoane de etnie romă și ținta este adecvată în raport cu amploarea și conținutul proiectului - max. 1 punct</i> ▪ <i>Proiectul contribuie în mod direct la indicatorul IP14 Număr de experți și lideri romi instruiți pentru apărarea drepturilor romilor și ținta este adecvată în raport cu amploarea și conținutul proiectului - max. 1 punct</i> 	5
1.3	Necesitatea implementării proiectului <i>Problema abordată de proiect este justificată și în conformitate cu contextul din zona (zonele) de implementare (propunerea identifică și documentează necesitatea implementării proiectului; grupul (grupurile) țintă și nevoile acestora sunt identificate, descrise și cuantificate utilizând surse cum ar fi: date statistice existente, cercetare proprie și / sau alte studii relevante etc.) - max. 5 puncte</i>	5
1.4	Relevanța abordării propuse prin proiect față de nevoile grupului/grupurilor țintă <i>Soluțiile propuse în proiect în raport cu nevoile / problemele identificate sunt relevante și demonstrează caracterul integrat și sistemic al intervenției proiectului; există un echilibru adecvat între numărul și complexitatea intervențiilor, tipul / complexitatea și durata unei intervenții pentru același beneficiar, impactul așteptat, în corelație cu bugetul solicitat - max. 5 puncte</i>	5
1.5	Relevanța ariei de implementare a proiectului pentru incluziunea Romilor în România <ul style="list-style-type: none"> • <i>Procentajul localităților / cartierelor (în cazul zonelor urbane) cu o populație romă mai mare de 20% raportat la numărul total al</i> 	5

³² Vă rugăm să consultați, de asemenea, documentele publicate pe site-ul OP, Cadrul Strategic și Legislativ, disponibil la <http://www.frds.ro>

	<p><i>localităților / cartierelor în care este implementat proiectul (0-19% - 0 puncte; 20-29% - 3 puncte; peste 30% - 5 puncte)</i></p> <p>Sau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Proiectul abordează o nevoie existentă la nivel național, cu caracter strategic pentru domeniul incluziunii romilor în România – max. 5 puncte</i> 	
1.6	<p>Contextul/coerența/sinergia cu alte inițiative</p> <p><i>Proiectul identifică și descrie în mod clar contextul în care urmează a fi implementat (alte proiecte / inițiative / programe, naționale sau internaționale, care au fost, sunt sau vor fi finanțate și implementate pe durata implementării proiectului, relevante în același domeniu cu proiectul și / sau adresând probleme similare sau având același grup țintă); prezintă o analiză detaliată a complementarității cu aceste proiecte / inițiative, demonstrând în mod clar corelarea și complementaritatea cu acestea și dovedind că nu există suprapuneri – max. 5 puncte</i></p>	5
2	Consistență tehnică/metodologie	35
2.1	<p>Obiectivele proiectului</p> <p><i>Obiectivele proiectului sunt identificate și formulate în mod adecvat (folosind abordarea SMART³³) și contribuie în mod direct la îndeplinirea obiectivelor generale ale apelului. Există o corelare clară, corectă și realistă între obiective – activități – rezultate – impact asupra grupului țintă – max. 5 puncte</i></p>	5
2.2	<p>Activitățile și rezultatele proiectului</p> <p><i>Activitățile sunt bine alese, realiste, fezabile, în acord cu legislația aplicabilă și contribuie la realizarea obiectivelor și contribuie la realizare, sunt descrise clar și detaliat, planificarea lor este logică/ adecvată, iar rezultatele imediate sunt măsurate prin indicatori de output – max. 5 puncte</i></p>	5
2.3	<p>Metodologia proiectului</p> <p><i>Metodologia de intervenție este clară, coerentă și detaliată, riscurile sunt identificate în mod pertinent și sunt prevăzute metode de contracarare pentru acestea, vizibilitatea proiectului este descrisă corespunzător și respectă cerințele de program – max. 5 puncte</i></p>	5
2.4	<p>Consultarea factorilor interesați</p> <p><i>Proiectul pune în practică principiile “Implicarea societății civile”, “Participarea activă a romilor” și “Implicarea autorităților regionale și locale”, adică a fost dezvoltat prin consultare cu organizații sau rețele române relevante sau cu persoane din mediul academic sau cu membri ai grupurilor țintă la nivel local sau cu autorități publice relevante și prevede o consultare continuă a acestor factori de interes în perioada de implementare – max 3 puncte</i></p> <p><i>PP/ partenerii au printre membrii consiliilor de conducere cel puțin 50% reprezentanți de etnie romă sau cel puțin 20% din staff/echipă este de etnie romă – 2 puncte</i></p>	5
2.5	<p>Inovare și valoare adăugată în domeniul abilitării femeilor / tinerelor/ tinerilor de etnie romă</p>	5

³³ Un obiectiv “SMART” este specific, măsurabil, realizabil, realist și încadrabil în timpul planificat.

	<i>Proiectul prezintă inovare și valoare adăugată prin activități specifice de abilitare (empowerment) a femeilor și tinerelor rome și / sau a tinerilor romi. – max. 5 puncte</i>	
2.6	Inovație și valoare adăugată în domeniul participării persoanelor rome la luarea deciziilor la diferite niveluri <i>Proiectul prezintă inovare și valoare adăugată prin activități care contribuie la incluziunea și participarea persoanelor de etnie romă la luarea deciziilor la diferite niveluri, cum ar fi mecanisme pentru cooptarea reprezentanților comunității de romi în deciziile privind proiectele care urmează să fie depuse pentru investiții la nivel de comună / oraș, participarea la recepția lucrărilor de investiții în beneficiul comunității de romi, mecanisme de bugetare participativă la nivel de comunitate etc. - max. 5 puncte</i>	5
2.7	Impactul strategic al activităților de învățare <i>Proiectul include dezvoltarea și / sau furnizarea de cursuri de formare (pentru personalul / voluntarii care lucrează cu romi) acreditate ca formare continuă de către autoritățile relevante sau organismele profesionale (de exemplu, Ministerul Educației, Colegiul Asistenților Sociali, Colegiul Psihologilor, Colegiul Medicilor etc.) sau cursuri de formare care urmează curricula și manualele Consiliului Europei - max. 5 puncte</i>	5
3	Eficiență economică	15
3.1	Justificarea bugetului și corelarea cu activitățile planificate <i>Costurile propuse sunt eligibile și sunt direct legate de activități și rezultatele așteptate - se prezintă clar și explicit modul de calcul al cheltuielilor (sunt menționate costurile unitare și numărul de unități, frecvența și totalul cheltuielilor, nu sunt greșeli de calcul etc), se respectă regulile aplicabile referitoare la costurile cu resursele umane, costurile indirecte, amortizarea etc – max. 5 puncte</i>	5
3.2	Proportionalitatea și necesitatea costurilor <i>Costurile propuse sunt realiste, nu sunt excesive în raport cu obiectivele, sunt indispensabile pentru atingerea rezultatelor estimate, iar raportul cost-beneficiu este pozitiv (nu există supra sau sub-evaluări de costuri, iar costurile unitare/ prețurile cuprinse în buget se încadrează în limite rezonabile pentru piața de profil, la momentul respectiv, dar și pentru specificul proiectului). – max 5 puncte</i>	5
3.3	Resurse materiale/spații și asumarea proiectului <i>Resursele materiale și spațiile alocate sunt adecvate ca natură, structură și dimensiune în raport cu activitățile propuse și rezultatele așteptate – max 3 puncte</i> <i>ONG cu rol de PP – este angajată cofinanțare privată – max. 2 puncte</i> <i>Sau</i> <i>Entități publice ca PP – propriile resurse umane sunt mobilizate pentru implementarea proiectului – max. 2 puncte</i>	5
4.	Capacitatea de implementare, parteneriat și sustenabilitate	20
4.1	Calificarea/ experiența/ expertiza echipei de proiect <ul style="list-style-type: none"> <i>Structura echipei de proiect (management și implementare) este descrisă în detaliu și este adecvată pentru implementarea proiectului (număr și tipuri de poziții, relații funcționale etc).</i> <i>Cerințele posturilor pentru personalul propus în proiect (calificări/ competențe, experiență necesară) sunt adecvate în raport cu</i> 	5

	<p>activitățile ce vor fi desfășurate de fiecare; sunt definite responsabilități clare pentru fiecare poziție, descriind satisfăcător fiecare rol, normele de lucru sunt adecvate; personalul de specialitate propus în proiect are calificarea/ competențele și experiența necesare pentru activitățile pe care urmează să le deruleze – max 4 puncte</p> <ul style="list-style-type: none"> Echipa de proiect include persoane de etnie romă din comunitățile unde se implementează proiectul, iar numărul acestora este adecvat în raport cu amploarea și conținutul proiectului – max. 1 punct 	
4.2	<p>Experiența partenerilor și capacitatea tehnică de implementare</p> <ul style="list-style-type: none"> Rolul și responsabilitățile fiecărui partener sunt clar delimitate în Acordul de parteneriat – max. 2 puncte PP și partenerul/ partenerii contribuie în mod semnificativ în proiect, demonstrând experiență și/ sau expertiză relevantă în domeniul/ aria de implementare a proiectului (de ex., au derulat activități similare din bugetul propriu și/ sau proiecte cu finanțare externă, au implicat experți cu competențe și experiență relevante etc.) – max. 3 puncte 	5
4.3	<p>Valoarea adăugată a parteneriatului</p> <p>Parteneriatul include factori interesați / stakeholders romi din domeniul incluziunii și abilitării romilor, relevanți în raport cu obiectivele proiectului – max. 5 puncte</p>	5
4.4	<p>Sustenabilitatea și dezvoltarea / multiplicarea rezultatelor</p> <p>Proiectul descrie modul în care vor fi menținute rezultatele obținute (identifică activitățile care vor continua, menționează capacitatea serviciilor după încheierea finanțării, identifică resursele pentru preluarea costurilor de funcționare a serviciilor, inclusiv costurile de asigurare a întreținerii clădirilor/ echipamentului etc) și oferă asigurări că va continua să genereze beneficii maxime grupurilor țintă și beneficiarilor finali</p> <p>Pe lângă menținerea rezultatelor obținute, proiectul identifică și descrie posibilități de dezvoltare și/ sau multiplicare ale acestor rezultate după încheierea finanțării (de ex., oferă soluții fezabile/ realiste referitoare la lărgirea sferei de intervenție în ce privește grupurile țintă, numărul de beneficiari, aria geografică, propune politici publice la nivel local/ județean/ micro- sau macroregional etc) – max 5 puncte</p>	5
Scor total		100

Fiecare criteriu este împărțit în subcriterii. Pentru fiecare sub-criteriu, evaluatorul independent va acorda un punctaj între 0 și 5 puncte, corespunzător gradului de îndeplinire a respectivului sub-criteriu și în acord cu numărul maxim de puncte indicate în grila de evaluare de mai sus.

Pentru a putea fi luată în considerare pentru finanțare, propunerea de proiect trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții³⁴:

1. Cerințe privind scorul minim:

- să obțină minim 3 puncte la sub-criteriile 1.1, 1.2, 1.3 și 1.4 ale criteriului nr. 1 Relevanța proiectului;
- să obțină minim 3 puncte la sub-criteriile 3.1 și 3.2 ale criteriului nr. 3 Eficiență economică;

³⁴ Dacă, la orice moment al evaluării de conținut, proiectul nu îndeplinește oricare din aceste criterii, acesta va fi respins în mod automat.

- să obțină minim 3 puncte la sub-criteriile 4.1, 4.2 și 4.4 ale criteriului nr. 4 Capacitatea de implementare, parteneriat și sustenabilitate
- să obțină un scor total³⁵ de minim 65 puncte din 100 posibile.

2. Au fost furnizate de PP documentele solicitate de OP, în acord cu Anexa B la Ghidul aplicantului – secțiunea II Documente ce vor fi transmise de PP după publicarea de către OP a listei proiectelor admise pentru evaluarea de conținut și primirea notificării din partea OP.

Pe parcursul evaluării de birou, doar în cazul proiectelor care includ achiziția de clădiri sau au o componenta de construcții, un expert tehnic va analiza toate documentele/ informațiile referitoare la componenta de infrastructură și va furniza evaluatorilor independenți o opinie tehnică ce va fi luată în considerare la momentul evaluării proiectului din punctul de vedere al necesității, oportunității, fezabilității, proporționalității, eficienței costurilor și eficacității (sub-criteriile/ criteriile 2.2, 2.3, 3 și 4.4)

După finalizarea evaluării de birou, va fi întocmită *Lista ierarhizată a proiectelor* (ce vor fi prezentate în ordinea descrescătoare a scorurilor finale), împreună cu cele mai relevante comentarii ale evaluatorilor.

OP va pune Lista ierarhizată la dispoziția membrilor Comitetului de Selecție (CS)³⁶, iar aceștia vor decide asupra strategiei de verificare în teren a proiectelor. În funcție de această decizie, OP va organiza verificarea în teren a proiectelor, în numele CS.

În timpul vizitei în teren, un evaluator independent / expertul tehnic, după caz, va verifica concordanța dintre informațiile furnizate în dosarul proiectului și realitatea din teren. Dacă se va considera necesar, la verificarea în teren va participa și expertul tehnic, pentru verificarea componentei de infrastructură.

După încheierea verificării în teren, *Lista ierarhizată a proiectelor* se va completa cu cele mai relevante observații și recomandări ale evaluatorilor de teren.

Pentru propunerile de proiect recomandate pentru finanțare, pot fi solicitate informații suplimentare în această fază. *Lista ierarhizată a proiectelor* cu toate informațiile este pusă la dispoziția membrilor CS.

3.3 Selecția și aprobarea proiectelor

CS recomandă OP proiectele care să fie finanțate, iar aceasta poate conduce, în cazuri justificate, la modificarea clasamentului proiectelor. Justificarea modificărilor va fi detaliată în procesul-verbal al întâlnirilor, iar toți aplicanții afectați vor fi informați în scris cu privire la aceasta. CS va modifica ierarhia proiectelor dacă raportul verificării de teren evidențiază inconsistențe importante între informațiile furnizate în aplicație și realitatea din teren, va urmări evitarea dublei finanțări/ suprapunerilor cu alte programe de finanțare, va evita duplicarea proiectelor aceluiași PP între diversele apeluri, va lua în calcul distribuția geografică, abordările inovatoare, necesitatea de a atinge indicatorii de la nivel de program pentru Aria de Program 7 Incluziunea și abilitarea romilor etc. CS poate, de asemenea, solicita îndeplinirea de către PP a unor condiții înainte de aprobare proiectului de către OP sau înainte de faza de contractare.

OP va verifica dacă procesul de selecție a fost derulat cu respectarea prevederilor Regulamentului, iar recomandările CS respectă regulile și obiectivele Programului. În urma acestor verificări, OP va lua o decizie, prin intermediul Consiliului Director, cu privire la proiectele care vor fi finanțate/ respinse/ puse pe lista de rezervă, în funcție de fondurile disponibile. Ulterior, OP va încheia contracte de finanțare cu PP.

Lista proiectelor selectate pentru finanțare este transmisă, de asemenea, Oficiului Mecanismului Financiar SEE (OMF).

³⁵ Media celor două punctaje, acordate de evaluatorii independenți.

³⁶ Comitetul de Selecție (CS) este format din trei persoane cu experiență relevantă în domeniu (din care cel puțin una este externă în raport cu OP și Consiliul Director al OP). Reprezentanți ai Punctului Național de Contact (PNC) din cadrul Ministerului Fondurilor Europene, ai OMF, ai Ambasadei Norvegiei la București și ai partenerilor de program (KS și CoE) sunt invitați să participe la ședințele CS, în calitate de observatori.

Până la la adoptarea deciziei finale, toate documentele legate de evaluarea proiectelor rămân confidențiale. Toate persoanele implicate în procesul de evaluare vor semna declarații de confidențialitate și de evitare a conflictului de interese.

3.4 Informarea aplicanților

Toți aplicanții (cu excepția celor care au depus proiecte ce au fost respinse în etapa de verificare formală și care deja au primit notificări în acest sens) vor fi notificați cu privire la rezultatele evaluării proiectelor, *în maxim 30 de zile lucrătoare de la decizia finală a OP*. OP va depune eforturi de a finaliza procesul de selecție în aprox. 6 luni de la data limită de depunere a proiectelor. În cazul proiectelor aprobate pentru finanțare, notificarea va conține și condițiile care trebuie îndeplinite în vederea semnării contractului de finanțare a proiectului. Dacă există proiecte respinse ca urmare a deciziei CS de a modifica ierarhia inițială sau finală a proiectelor, aplicanții afectați de această modificare vor fi informați în scris cu privire la justificare.

După finalizarea etapei de contractare, lista finală cu proiectele care vor fi finanțate va fi publicată pe site-ul FRDS, la adresa www.frds.ro.

3.5 Procedura de contestații

Aplicanții pot contesta respingerea propunerii lor de proiect **numai în faza de evaluare formală**, caz în care pot depune o contestație, **în maximum 30 zile calendaristice** de la data primirii notificării.

OP va formula și va trimite un răspuns în termen de maximum 30 de zile lucrătoare de la data primirii contestației.

Nu există procedură de contestație în ce privește decizia CS (și, prin urmare, nici la decizia OP, dacă aceasta corespunde cu decizia CS).

3.6 Contractarea proiectelor

Pentru fiecare proiect aprobat pentru finanțare, OP va încheia un *contract de finanțare a proiectului*, după îndeplinirea condițiilor stabilite pentru contractarea fiecărui proiect.

Pe parcursul implementării proiectului, dacă se consideră necesar, prevederile contractului de finanțare/anexele acestuia se pot modifica, de comun acord, în anumite limite (fără a determina modificări substanțiale ale propunerii aprobate inițial) sau la inițiativa OP, în condițiile stipulate de contractul de finanțare. Modificările pot constitui obiectul unor acte adiționale la contractul de finanțare, după caz.

3.7 Sistemul de raportare și plată

De regulă, PP va transmite rapoarte intermediare către OP de două ori pe an (pentru o perioadă de 6-8 luni). De asemenea, la un interval de 3-4 luni (între rapoartele intermediare) vor fi depuse rapoarte de progres (detalii tehnice arătând progresul în implementarea progresului). După terminarea perioadei de implementare a proiectului, PP va transmite raportul final. Pentru fiecare proiect, calendarul de raportare va fi prevăzut în contractul de finanțare a proiectului.

Programul utilizează sistemul de prefinanțare. Plățile către PP vor fi făcute de OP sub forma avansului, a plăților intermediare și a plății soldului final. În funcție de durata proiectului, PP poate solicita un avans între 20 și 40% din valoarea grantului proiectului, potrivit prevederilor Acordului de Program (secțiunea 6.1 Fluxul de plăți). Plățile următoare se vor efectua după aprobarea rapoartelor intermediare, în baza documentelor justificative (tehnice și financiare) prezentate de PP și a estimării cheltuielilor pentru perioada următoare. Fondurile proiectului (în lei) vor fi transferate în conturile deschise special de PP pentru proiect la trezoreria locală sau la o bancă comercială, în funcție de tipul entității PP.

4. Pregătirea și transmiterea propunerii de proiect

Dacă PP apelează la serviciile unui consultant pentru elaborarea cererii de finanțare/ pregătirea dosarului aplicației, numele acestuia va fi menționat în cererea de finanțare, la rubrica specifică a formularului.

4.1 Serviciile help-desk și seminariile informative

Pe perioada în care apelul de propuneri de proiecte este deschis, OP oferă PP și partenerilor lor, la cerere, servicii de tip help-desk (informații și clarificări). Serviciile sunt furnizate la sediul central și la sediile celor două sucursale.

Aplicanții pot transmite întrebări și solicitări prin e-mail (info@frds.ro) sau în cadrul unor întâlniri directe cu reprezentanții OP, convenite în prealabil cu operatorii help-desk.

Solicitările de informații și clarificări legate de apel pot fi înaintate OP până cel târziu cu 10 zile lucrătoare înainte de data limită de depunere a proiectelor în cadrul apelului. Solicitățile primite ulterior nu vor mai fi luate în considerare pentru soluționare.

OP va depune toate eforturile de a răspunde la întrebările primite de la potențialii promotori în termen de 3 zile lucrătoare de la primirea mesajului. OP nu va răspunde la întrebări ce presupun verificarea eligibilității sau evaluarea de conținut a activităților, rezultatelor etc. la care PP a făcut trimitere prin întrebarea pusă.

Cele mai frecvente și mai relevante **Întrebări și Răspunsuri** pe marginea documentelor apelului vor fi publicate pe pagina web a OP, la adresa www.frds.ro. Acestea vor fi actualizate periodic, în funcție de întrebările primite de la potențialii aplicanți. Recomandăm, de asemenea, consultarea periodică a site-ului FRDS, în vederea asigurării accesului la informații suplimentare și/ sau actualizate, respectiv la secțiunea de Întrebări și răspunsuri, înainte de a apela la serviciul help-desk.

De asemenea, după lansarea apelului, OP va organiza seminarii de informare pentru potențialii aplicanți din cadrul acestui apel (perioada estimată este ianuarie 2021)³⁷.

Suplimentar, OP va organiza un seminar de tip match-making, care are ca scop identificarea de posibili parteneri din Islanda, Liechtenstein și Norvegia, pentru elaborarea și implementarea în comun ale proiectelor ce vor fi depuse în cadrul apelului (perioada estimată pentru acest seminar este februarie 2021)³⁸. Informații suplimentare privind data și locul organizării acestor seminarii vor fi comunicate de OP pe pagina web a programului, la adresa www.frds.ro, respectiv pe pagina de Facebook a Programului, <https://www.facebook.com/dezvoltare.locala/?ref=bookmarks>.

4.2 Completarea dosarului

Formularul de cerere de finanțare trebuie completat conform cerințelor descrise în Ghidul aplicantului (ambele documente sunt publicate pe pagina de internet a OP: www.frds.ro).

La momentul pregătirii propunerii de proiect, PP se va asigura de respectarea cerințelor de formă și conținut specificate în documentația de apel la secțiunea 3.1 Verificarea formală (administrativă). În caz contrar, propunerea de proiect va fi respinsă în această etapă.

Cererea de finanțare și anexele acesteia vor fi redactate în limba română, pe formatul pus la dispoziție de OP. Dacă unul dintre parteneri este din Statele Donatoare, documentele acestuia (ex., Scrisoarea de intenție, CV-urile, statutul) vor fi traduse în limba română și vor deveni parte din propunerea de proiect.

Cererea de finanțare va fi însoțită de un pachet de documente anexă (*de exemplu, graficul de implementare a activităților, justificarea bugetului, acord de parteneriat, plan de informare și promovare,*

³⁷ În funcție de evoluția situației actuale cu privir la pandemie, seminariile pot fi organizate on-line.

³⁸ Idem

declarații de eligibilitate de la PP și partenerii proiectului, documente care dovedesc statutul juridic al PP și partenerilor, CV-urile personalului implicat, documentație tehnică pentru lucrările de construcție etc.). Lista documentelor necesare a fi depuse împreună cu cererea de finanțare este disponibilă în Ghidul aplicantului.

PP și partenerii vor verifica îndeplinirea criteriilor de conformitate și eligibilitate a propunerii de proiect prin completarea Grilei de verificare a conformității administrative și a eligibilității (a se vedea formularul furnizat în Ghidul aplicantului).

Dosarul propunerii de proiect va fi trimis exclusiv în format electronic, prin sistemul de depunere online, în conformitate cu procedura de încărcare online descrisă în anexa G la Ghidul solicitantului.

Pentru a depune dosarul propunerii de proiect în sistemul online, este necesar să aveți o semnătură electronică extinsă, pe baza unui certificat calificat, emis de un furnizor de servicii de certificare acreditat. Semnătura electronică trebuie să aparțină reprezentantului legal al PP sau persoanei special împuternicite de reprezentantul legal să încheie documente în numele și în numele persoanei juridice (PP) pentru a depune proiecte în cadrul Programului de dezvoltare locală.

De asemenea, pentru trimiterea online a fișierului de propunere de proiect, este necesar să creați un cont de utilizator în numele promotorului proiectului. Un solicitant poate crea un singur cont, fiind identificat prin codul de înregistrare fiscală.

Detaliile despre crearea contului sunt descrise în anexa G la Ghidul solicitantului.

Vă rugăm să rețineți că în cazul în care OP va publica unul sau mai multe corrigenda, în perioada în care apelul de proiecte este deschis, este obligatoriu ca propunerea de proiect să fie în acord cu ultimele formulare/ documente/ anexe aprobate etc, în caz contrar se va ajunge la respingerea dosarului de proiect în etapa de verificare formală (administrativă).

4.3 Transmiterea propunerii de proiect

Dosarul propunerii de proiect va fi trimis exclusiv prin sistemul de depunere online, urmărind instrucțiunile de înregistrare și încărcare prezentate ca anexă la Ghidul solicitanților.

Termenul limită pentru depunerea / înregistrarea dosarului propunerii de proiect în sistemul online este 15 aprilie 2021, la ora 17:00.

Pentru a evita blocarea sistemului electronic aproape de termen, se recomandă încărcarea propunerii de proiect la timp, înainte de termen. Această responsabilitate aparține exclusiv PP, OP nu poate fi tras la răspundere pentru neîndeplinirea termenului de către PP.

Dosarele trimise la OP prin alte mijloace / într-o altă formă decât cea indicată mai sus (de exemplu, prin poștă, servicii de curierat, fax sau e-mail sau depuse personal) NU vor fi considerate valabile și, prin urmare, nu vor fi considerate ca propuneri de proiecte depuse la acest apel.

Până la expirarea termenului de depunere a dosarului de propunere de proiect, dacă un solicitant dorește să modifice un proiect depus și validat, acesta va solicita OP-ului să anuleze acel proiect și va relua procesul de încărcare. Propunerea de proiect anulată nu va fi luată în considerare la stabilirea numărului maxim de proiecte pentru PP.

După expirarea termenului limită pentru depunerea dosarului de propunere de proiect, PP nu va mai putea iniția corecții sau revizuirii ale dosarului de propunere de proiect.

PP poate opta pentru retragerea din competiție a propunerii de proiect, în orice moment, înainte de aprobarea OP. În acest caz, PP va trimite o informare oficială OP, iar OP va lua notă cu privire la decizia PP de retragere a propunerii de proiect.

5. Alte informații utile

Pentru o mai bună înțelegere a aspectele legate de specificul intervențiilor finanțate din Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021 și a cadrului general de derulare a proiectelor, recomandăm consultarea următoarele documente (lista nu este finită):

- [Memorandum-ul de Înțelegere semnat între Islanda, Principatul Liechtenstein, Regatul Norvegiei și Guvernul României privind implementarea Mecanismului Financiar al Spațiului Economic European \(SEE\) 2014 -2021;](#)
 - [Regulamentul de implementare a Mecanismului Financiar SEE 2014-2021;](#)
 - [Acordul de Program semnat între PNC și reprezentanții Statelor Donatoare, pentru punerea în aplicare a Programului;](#)
 - [Regulamentul Uniunii Europene nr. 679 /2016 legat de protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date;](#)
 - [Ordonanța de Urgentă a Guvernului nr. 34/2017 privind gestionarea financiară a fondurilor externe nerambursabile aferente Mecanismul Financiar SEE 2014-2021 și Mecanismului Financiar Norvegian 2014-2021, modificată și completată prin Ordinul nr. 2840/6560/2017 privind Normele metodologice de aplicare a OUG 34/2017;](#)
 - [Legea 98/2016 privind achizițiile publice publicată în Monitorul Oficial nr. 390/2016, cu modificările și completările ulterioare și HG 395/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicarea a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului cadru din Legea 98/2016, cu modificările și completările ulterioare;](#)
 - [Ordonanța de urgență nr. 98 din 14 decembrie 2017 privind funcția de control ex ante al procesului de atribuire a contractelor/ acordurilor-cadru de achiziție publică, a contractelor/ acordurilor-cadru sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii](#)
 - [Legea 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea CNSC, cu modificările și completările ulterioare;](#)
 - [Ordinul Ministrului Fondurilor Europene nr. 1284 privind aprobarea procedurii competitive aplicabile solicitanților/beneficiarilor privați pentru atribuirea contractelor de furnizare, servicii sau lucrări finanțate din fonduri europene publicat în Monitorul Oficial nr.618 din 12 august 2016, cu modificările și completările ulterioare;](#)
 - [Ordinul MDRAPFE/ANAP nr. 6.712/890/2017 privind aprobarea modului de efectuare a achizițiilor în cadrul proiectelor cu finanțare europeană implementate în parteneriat;](#)
 - [Ordinul nr 348/2018 pentru aprobarea regulilor de aplicare a sumelor forfetare pentru deplasări finanțate din Fondul pentru relații bilaterale și Fondul pentru asistență tehnică din cadrul mecanismelor financiare Spațiul Economic European și Norvegian 2014-2021;](#)
 - [Hotărârea Consiliului Director al OP nr. 4/XI/SO-14.11.2019 privind aprobarea modalității de acordare și decontare a drepturilor aferente deplasării în altă localitate din țară sau din străinătate, la nivelul programului și proiectelor, în cadrul mecanismelor financiare Spațiul Economic European și Norvegian 2014-2021;](#)
- [OUG 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, cu modificările și completările ulterioare și HG 875/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora;](#)

- [HG 519/2014 privind stabilirea ratelor aferente reducerilor procentuale /corecțiilor financiare aplicabile pentru abaterile prevăzute în Anexa la OUG 66/2011, cu modificările și completările ulterioare;](#)
- Ghiduri adoptate de CMF/ MAEN în acord cu regulamentele aplicabile (Pentru mai multe detalii, utilizați următorul link: [https://eeagrants.org/resources?title=&field_resource_type_target_id=112&page=1;](https://eeagrants.org/resources?title=&field_resource_type_target_id=112&page=1)
- [Manual for Project Implementation and its annexes, published by the PO](#) (please make sure you check the latest version).
- Site-ul Programului Dezvoltare Locală, secțiunea "Resurse": <https://dezvoltare-locala.frds.ro/resurse>